הלכות גירושין פרק ה' - תמלול

סיכום השיעור

סך-הכל פונעם שיעור: רמב"ם הלכות גירושין פרק ה'

הקדמה צו פרק ה' — דער מהות פון נתינת הגט און "רשות" פון דער פרוי

1. דעם רמב"ם'ס וועג

הלכות גירושין פרק ה' (איבערגאנג פון פרק ד' צו פרק ה' — די הלכות פון נתינת הגט לרשותה).

2. פשט אין רמב"ם

ביז אהער (אין פרק ד') האט מען געלערנט וויאזוי מען שרייבט דעם גט און זיין נוסח. יעצט אין פרק ה' גייט מען לערנען וויאזוי מען גיט איבער דעם גט וואס מען האט געשריבן, און וואס עס וועט פאררעכנט ווי "איר רשות" לגבי קבלת הגט.

3. חידושים און הסברים

* **דער באגריף פון "רשות" ביי א גט אנטקעגן שבת און קנינים:** דער פרק גייט מסביר זיין וואס עס הייסט "איר רשות" (ר' יואל אשר). דער באגריף "רשות" איז נוגע סיי אין הלכות שבת (רשות היחיד, רשות הרבים) און סיי אין הלכות קנינים (וואו יענעמ'ס חצר איז קונה), אבער לגבי גט זענען דא אייגנארטיגע הלכות אין דעם וואס עס הייסט איר רשות. די תורה זאגט "ונתן בידה", און מען לערנט אראפ אז עס מיינט נישט נאר איר האנט, נאר יעדע זאך וואס איז אזוי ווי איר האנט — דאס הייסט א פלאץ וואו זי האט קאנטראל און קען עס אפהיטן (ווי איר חצר).

* **צי די נתינה און דער גט זענען דער "חלות" אדער נאר א פראקטישע ראיה:**

* **דער צד אז נתינה איז א פראקטישע זאך (ר' יואל אשר):** מען וויל צוערשט זאגן אז דאס איבערגעבן אין דער האנט איז נישט איינע פון די תנאים אין דעם גט עצמו (אזוי ווי עדים), נאר מער א פראקטישע זאך — מען דארף עס איר געבן כדי זי זאל עס האבן. א ראיה דערצו פון א גט מיט א תנאי אדער א גט וואס ווערט חל שפעטער: וועלן מען גיט עס איבער אין דער האנט איז עס נאכנישט קיין גט, זעט מען אז די נתינה איז נישט דער חלות אליין. אויך דארף זי פראקטיש האבן דעם גט אין איר האנט ("יוצא מתחת ידה") כדי צו קענען ווייזן אז זי איז מגורשת וועלן זי וויל שפעטער חתונה האבן.

* **די אפוועגדונג און די שקלא וטריא וועגן תנאי אין גט (ר' יצחק):** עס פרעגט זיך צי מיר האבן שוין געלערנט אין די פריערדיגע פיר פרקים אז מען קען מאכן א תנאי אין א גט אדער זאגן "הרי את מגורשת לאחר שלשים יום" (ווי ביי קידושין), וויל א גט דארף דאך זיין א "דבר הכורת". (נאכדעם וואס ר' יואל אשר דערמאנט אז די עדי מסירה דארפן זען די הגעת הגט לידה), איז אבער קלאר אז עס איז יא דא אזא זאך ווי "אם לא באתי מכאן ועד שלשים יום". אבער אויך דארט (פונקט ווי ביי קידושין על תנאי), געשעט די מעשה קנין יעצט בשעת דער נתינה, און שפעטער גייט מען נאר אויסגעפינען צי עס איז געווארן א גט. ממילא איז די נתינה זיכער דער קנין און דער חלות, נישט סתם א פראקטישע זאך.

* **דער מהות פונעם שטר גט — חלות אנטקעגן ראיה/שובר (ר' יצחק):** דאס וואס דער רמב"ם האט פריער אראפגעלייגט אז דער ענין פון עדי חתימה איז כדי מען זאל קענען זען שפעטער (א ראיה) איז זייער נישט קלאר, ווייל בפשטות איז א גט א חלות — די גירושין ווערן געמאכט דורכ'ן געבן דעם גט. הגם מען קען עס שפעטער ניצן פאר א ראיה (כדי בית דין זאל וויסן אז זי איז נתגרשה ווען דער גט איז יוצא מתחת ידה), איז אבער די ראיה נישט דער עיקר פונעם גט. א ראיה אז מען האט באצאלט הייסט א "שובר" (א רעסיט, וואס מען שרייבט פאר א כתובה), אבער א גט איז נישט קיין שובר נאר די זאך וואס מאכט דעם חלות. א ראיה דערצו: נאכ'ן געבן דעם גט קען מען עס פארברענען (און היינט פירט מען זיך טאקע צו צערייסן אדער פארברענען דעם גט און בית דין שרייבט א "מעשה בית דין" אלס ראיה).

* **:** עס מאכט פארט זין אז דער גט זאל האבן א שייכות מיט א ראיה, ווייל דער צוועק איז דאך אז זי זאל ווערן מותרת צו דער וועלט (ר' יואל אשר). אבער אויף דעם פרעגט זיך (ר' יצחק): ביי קידושין דארף זי דען האלטן דאס כסף קידושין צו ווייזן אז זי איז מקודשת? פארוואס דארף מען א צעטל דווקא ביי א גט? עס איז דא א "בעל-הבית'ישע סברא": ביי קידושין קען מען מאכן מיט כסף ווייל זי בלייבט וואוינען מיט אים, זעט מען ממילא אז זי איז נתקדש געווארן; משא"כ ביי א גט גייט זי אוועק, דארף מען איר געבן א שטר אז זי זאל האבן עפעס צו ווייזן אז זי איז נתגרשה. אבער דאס זענען נאר סברות בעלמא, און אין למדות איז דער עיקר הדין פון גט נישט צוליב ראיה (ר' יצחק).

הלכה א' — ב' (דער גדר פון "ונתן בידה", "חיקה" און שליח קבלה)

1. דעם רמב"מ'ס וועג

זה שנאמר בתורה ונתן בידה, אין ענין הכתוב שיגיע הגט לידה, אלא שיגיע הגט לה. ואחד ידה או חיקה או חצרה או שלוחה שעשת ידו כידה, הכל אחד הוא... לתוך ידה או לתוך חיקה...

2. פשט אין רמב"ם

דער רמב"ם ערקלערט אז ווען די תורה זאגט "ונתן בידה", איז דער "ענין" (דער באדייט) פונעם פסוק נישט דווקא עברי-טייטש אז עס מוז אריינקומען ממש אין איר האנט, נאר דער עיקר איז אז

דער גט זאל אנקומען "לה" – צו איר. ממילא איז נישט קיין חילוק צי דער מאן גיט עס אין איר האנט, אין איר "חיק" (איר בוזעם אדער אירע בגדים), אין איר חצר, אדער צו איר שליח קבלה וואס זי האט געמאכט זיין האנט ווי איר האנט – אלעס איז איינס און הייסט אנגעקומען צו איר.

3. **חידושים און הסברים**

* **דער גדר פון א שליח קבלה ("שעשת ידו כידה"):** עס ליגט א דיוק אין די ווערטער פונעם רמב"ם "או שלוחה שעשת ידו כידה" (ר' יואל אשר): עס איז נישט סתם א שליח ווי ביי קידושין, נאר עס איז א באזונדערער מין מינוי שליחות וואו די פרוי גיט דעם שליח דעם כח אז זיין האנט זאל ווערן פונקט ווי איר האנט, אזוי אז אין דער רגע וואס דער גט קומט אן אין זיין האנט הייסט עס שוין אנגעקומען צו איר ("לה") און זי ווערט גלייך געגט.

* **צוויי וועגן וויאזוי צו פארשטיין דעם לימוד פון "ונתן בידה" (הרחבת היד אנטקעגן ריבוי פון "ונתן"):** אין פרק א' האט דער רמב"ם שוין געשריבן ביי די תנאי הגט אז עס דארף אנקומען "לידה או ליד שלוחה או לחצרה שהכל כידה כמו שיתבאר", וואס דאס מיינט ער דא אין פרק ה' (ר' יצחק). די גמרא זאגט: *"ידה אין לי אלא ידה, גגה חצרה וקרפיפה מניין? תלמוד לומר ונתן מכל מקום"*. עס זענען דא צוויי וועגן אין למדות וויאזוי דער לימוד ארבעט:

1. **דאס ווארט "יד" אליין איז א דבר מופשט:** א מענטשנ'ס האנט איז זיין שטערקסטע געצייג (טול) און כלי קיבול מיט וואס ער טוט זאכן און נעמט אויף זאכן; ממילא ווערט יעדע אנדערע זאך וואס באלאנגט צו אים אדער וואס ער ניצט צו מקבל זיין (כל דבר שהוא בשליטתה) אויך אנגערופן זיין "יד" (ר' יואל אשר). (לגבי תפילין "וקשרתם לאות על ידך" זאגט מען אוודאי נישט אז מען קען לייגן תפילין אויף זיין חצר, ווייל דארט מיינט עס ממש די האנט).

2. **"יד" איז לאו דווקא, און דער עיקר לימוד איז פון "ונתן":** אין דער גמרא און אין דעם רמב"ם דא זעט עס אויס אנדערש (ר' יצחק): דאס ווארט "ידה" איז נאר א משל און א דוגמא, און דער עיקר לימוד קומט פונעם ווארט "ונתן" (מכל מקום) – אז דער עיקר איז די נתינה צו איר ("שיגיע הגט לה"), נישט דווקא דאס ווארט "יד".

* **דער גדר פון "ידה" – צי מען קען לייגן א גט אויף איר קאפ:** וואס וואלט געווען דער דין אויב ער לייגט דעם גט אויף איר קאפ, אדער אויף אירע פיס וועו זי זיצט? (ר' יואל אשר און ר' יצחק). קודם קען מען טראכטן אז דער קאפ איז א פראבלעם ווייל עס קען אראפפאלן און עס פעלט אין "משתמרת" (ר' יואל אשר), אבער באמת איז עס פשוט כשר און עס גייט אריין בכלל "ידה" אן קיין שום ריבוי פון א פסוק, ווייל דער עיקר ביים רמב"ם איז פראקטישקייט – "שיגיע הגט לה", אז עס זאל אנקומען צו איר (ר' יצחק). אויב אפילו "חצרה" איז גוט, איז אויף איר קאפ אוודאי גוט (ר' יואל אשר).

* **וואס איז דער טייטש פון "חיקה" (קשיא אויפ'ן אנגענומענעם טייטש "שויס"):**

* **די קשיא פון תוספות:** עס איז דא א שטארקע שאלה אויף דעם וואס מען טייטשט אלעמאל "חיקה" אלס "איר שויס" (lap). תוספות פרעגט: וואס איז דער חידוש פון "בתוך חיקה"? אויב עס מיינט איר שויס, איז עס דאך ממש אויף איר גוף (פונקט ווי אויף איר האנט אדער אויף איר קאפ), וואס פאר א חילוק איז דא צווישן יד און שויס? (ר' יצחק).

* **א פרואוו צו ענטפערן און די אפוועגדונג:** אפשר איז דער חילוק אז ווען זי שטייט דארף מען עס לייגן אין איר האנט, און "חיקה" מיינט ווען זי זיצט און מען ווארפט עס איר אויפ'ן שויס (ר' יואל אשר). אבער דאס איז נאך אלץ פשוט אויף איר גוף און עס איז נישטא קיין שום חידוש (ר' יצחק).

* **דער ביאור פון תוספות (בגד):** צוליב דער קשיא לערנט תוספות אז "חיקה" מיינט **איר בגד** – למשל א לאנגע קלייד אדער א בעקישע וואס שלעפט זיך אויף דער ערד נעבן איר; אויב ער לייגט דעם גט דערויף, הייסט עס אויך אנגעקומען צו איר, וואס דאס איז שוין א חידוש (ר' יצחק).

* **:** בכלל אין אלע פסוקים אין תנ"ך און אין לשון חז"ל איז "חיק" אבסאלוט נישט טייטש "שויס", ווי א טייל מענטשן טייטשן בטעות, נאר עס מיינט די בגדים וואס זענען נאנט צום גוף – אין דער בוזעם-טאש (אין דער בעקישע, העכער דער טאליע, וואו מען האלט א קינד) (ר' יצחק):

* *"ושכבה בחיקך"* / *"אשת חיקך"* / *"שוכבת חיקך"* – עס מאכט נישט קיין זין צו זאגן אז זי ליגט אויף זיין שויס, נאר עס מיינט אז זי גייט אריין אונטער זיינע בגדים (אזוי ווי דאס לשון *"בצל כנפיך"* אדער *"תחת כנפיו"*, וואס מיינט נישט פליגלען נאר בגדים, און ווי *"יסתרהו בסתר מלבושיו"* – ר' יצחק און ר' יואל אשר).

* *"הבא נא ידך בחיקך"* (ביי משה רבינו) – מיינט נישט אין זיין שויס, נאר אריינלייגן די האנט אין דער בעקישע, אין דער בוזעם-טאש.

* *"שאהו בחיקך"* / *"שאתו בחיקו"* / און אין לשון חז"ל *"נטלה בחיקו"* – מען טראגט עס אינעם בגד (בוזעם).

* *"כעס בחיק כסילים ינוח"*.

* **מחלוקת רס"ג און רד"ק:** אין א ווערטערבוך ווערט ציטירט אז רבנו סעדיה גאון טייטשט "חיק" אלס "בית הזרוע" (אין די ארבל). דער רד"ק אין זיין ספר השרשים ווארפט דאס אפ, ווייל דאס מאכט נאר זין ביי די אראבער וואס גייען מיט גרויסע ברייטע ארבלען (אזוי ווי פליגלען אדער חסידישע העמדער), אבער אין מלכות אדום גייט מען נישט אזוי; ממילא טייטשט דער רד"ק אז "חיק" איז דער העכערער חלק פון די בגדים (דער בוזעם). לויט דעם קען "חיקה" אין הלכה מיינען אריינשטעקן דעם גט אין איר טאש, און אפשר אפילו אין איר קויש אדער טאשקע (בריפקעיס) (ר' יצחק).

הלכה ג' (די פרטים פון "חצרה": קנויה, מושכרת, אדער שאולה)

1. **דעם רמב"מ'ס וועריאנט**

אחת חצרה הקנויה לה, או חצרה המושכרת לה, או השאולה לה – הכל רשותה היא, ומשיגיע גט לרשותה נתגרשה.

2. **פשט אין רמב"ם**

עס איז נישט קיין חילוק צי דער חצר איז איר אייגנטום (געקויפט), אדער זי דינגט עס, אדער זי האט עס געבארגט – אלעס וועריאנט פאררעכנט ווי איר רשות לענין גט, און וויבאלד דער גט קומט אן אהין, איז זי מגורשת.

3. **חידושים און הסברים**

* **דער חילוק צווישן "רשותה" ביי גט און א געוועלטיגונג קנין חצר:** "חצרה" ביי גט איז נישט דווקא א פלאץ וואו זי איז בעלים (די אייגנטימער), נאר עס איז א פראקטישער ענין – א פלאץ וואו זי האט א ממשלה און די רעכטן צו הערשן דארט (ר' יצחק און ר' יואל אשר). דאס ספר "יד פשוטה" ווייזט אן אז דאס איז אנדערש ווי ביי א געוועלטיגונג קנין חצר אין חושן משפט: ביי א סתם קנין איז נאר דעם משכיר'ס (דעם בעל הבית'ס) חצר קונה פאר אים, און א שוכר קען נישט קונה זיין זאכן דורך זיין געדינגענעם חצר. דערפאר זאגט דער רמב"ם מדויק: "הכל רשותה היא" – לענין גט הייסט עס איר רשות, ווייל פראקטיש וועט עפעס קומט אהין איריין איז זי די ערשטע עס צו זען און זי האט דארט די שליטה (ר' יואל אשר). ביי קידושין איז אויך דא אזא ענליכער דין (למשל ביי ספק קרוב לו ספק קרוב לה – ר' יצחק), ווייל ביי קידושין איז דער ענין פון נישואין קירוב און וואוינען צוזאמען אין א הויז (ר' יואל אשר).

* **:** הגם מעיקר הדין קען מען אריינווארפן א גט דורכ'ן פענסטער אין איר געדינגענער דירה אדער אין איר פאסט-קעסטל פאר צוויי עדים, פסק'נט אבער דער רמ"א אין אבן העזר אז דער מנהג איז צו געבן דעם גט דווקא אין איר האנט ממש (און נישט אין איר טאש אדער טאשקע), און אין בית דין מאכט מען א גאנצן סדר און מעמד וויאזוי זי האלט אויס די הענט און מאכט זיי צו אויפ'ן גט (ר' יצחק). די טעמים פאר דעם מנהג זענען: (א) כדי עס זאל זיין אינגאנצן קלאר אן קיין שום ספקות; (ב) די פוסקים האבן געוואלט אז דער מאן און די ווייב זאלן ביידע זיין אנווועזנד אין בית דין שטיבל, וואס גיט א גאנץ אנדערע צורה פונעם ענין (ר' יואל אשר); (ג) היינט איז מען דאך נישט מגרש א פרוי בעל כרחה (צוליב דעם חרם דרבנו גרשום), דארף מען זען אז זי איז מסכים, כאטש דער רמ"א אליין רעדט ספעציפיש וועגן דער נקודה פון לייגן אין דער האנט (ר' יצחק).

הלכה ד' (עומדת בצד חצרה – "אין חבין לאדם אלא בפניו", יד אנטקעגן שליחות)

1. **דעם רמב"מ'ס וועריאנט**

הזורק גט לאשתו לתוך חצרה – אם היתה עומדת בצד רשותה, נתגרשה; ואם לאו, לא נתגרשה עד שתעמוד בצד חצרה. ואף על פי שהיא חצר שישתמר הגט בתוכה, שחובה היא לה הגירושין, ואין חבין לאדם אלא בפניו.

2. **פשט אין רמב"ם**

אויב א מאן ווארפט אריין א גט אין זיין ווייב'ס חצר, איז זי נאר מגורשת אויב זי שטייט דארט נעבן איר רשות בשעת'ן ווארפן. אויב זי איז נישט דארט, איז זי נישט מגורשת ביז זי וועט שטיין נעבן איר חצר. דער טעם איז נישט צוליב א חסרון אין שמירה (אפילו דער גט איז דארט פולקאם געהיטן), נאר ווייל גירושין איז א "חובה" (א שאדן/נאכטייל) פאר א פרוי, און עס איז דא א כלל אז "אין חבין לאדם אלא בפניו" (מען קען נישט טוהן א חובה פאר א מענטש ווען ער איז נישט דארט).

3. **חידושים און הסברים**

* **פארוואס גט הייסט תמיד א "חובה" אפילו ווען זי וויל עס:** דער כלל איז "זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם אלא בפניו": א מתנה איז א טובה, קען יענעמ'ס חצר עס קונה זיין אויטאמאטיש אפילו ער איז נישט דארט; אבער א גט איז א חובה, ווייל זי פארלירט איר מאן און איר מפרנס (ר' יואל אשר). עס פרעגט זיך: וואס איז אויב די פרוי וויל דעם גט, פארוואס זאל עס דעמאלט נישט ארבעטן שלא בפניה? דער תירוץ איז אז חכמים האבן געגעבן פאר גירושין א קאטעגאריישן נאמען פון א "חוב'דיגע" און טרויעריגע זאך (און ביי אן עבד איז אויך דא אזא ענליכע סוגיא). אפילו ווען א מענטש וויל א חובה, בלייבט עס נאך אלץ מוגדר אלס א חובה, און א חובה קען נישט חל ווערן שלא בפניו (ר' יצחק).

* **דער טיפער חילוק צווישן "שלא מדעתה" און "שלא בפניה" ביי חצר (יד אנטקעגן שליחות):** פון איין זייט ווייסן מיר דאך אז "אשה מתגרשת שלא מדעתה" (מען קען מגרש זיין א פרוי בעל כרחה, קענן איר ווילן). פארוואס דארף זי דא שטיין נעבן איר חצר מצד "אין חבין לאדם אלא בפניו" – מען דארף דאך בכלל נישט איר הסכמה?

* **הסבר מצד שליחות (ר' יצחק):** די גמרא זאגט אז "חצר משום שליחות איתרבאי" (חצר ארבעט אויפ'ן פרינציפ פון א שליח). הגם א מאן קען מגרש זיין זיין ווייב בעל כרחה, קען ער אבער נישט מאכן א "שליח לקבלה" פאר איר בעל כרחה – נאר די פרוי אליין קען ממנה זיין א שליח לקבלה. ממילא, ווען זי איז נישט נעבן איר חצר, קען דער חצר נישט ארבעטן בתורת "יד", נאר עס וואלט געדארפט ארבעטן בתורת "שליחות" אדער "זכיה", און מען קען נישט מאכן איר חצר פאר איר שליח צו מקבל זיין א חובה שלא בפניה.

* **חידוש אין דעם דין פון "בפניה" (ר' יואל אשר און ר' יצחק):** "בפניו" מיינט נישט אז זי מוז מסכים זיין אדער וועלן דעם קנין! ביי א געוועלטיגונג קנין אדער מתנה דארף דער קונה

וועלן קונה זיין. ביי גט אבער, אויב ער לייגט עס אריין אין איר האנט, איז זי מגורשת אפילו זי שרייט אז זי ווייל עס נישט קונה זיין. דאס זעלבע איז ביי חצר: וועז זי איז נישט דארט ("שלא בפניה"), קען דער חצר נישט ארבעטן וויל ס'איז א חובה. אבער וויבאלד זי שטייט יא נעבן איר חצר ("בפניה" / "והיא עומדת בצד ביתה"), ווערט דער חצר פאררעכנט ווי איר "יד" (א המשך פון דעם מענטש אליין), און דעמאלט אפילו זי שטייט דארט און שרייט "איך וויל נישט מקבל זיין דעם גט און איך וויל עס נישט קונה זיין!", העלפט איר מחאה גארנישט און זי איז מגורשת בעל כרחה. דער גאנצער חסרון פון "אין חבין" איז נאר אין דעם "שלא בפניו", נישט אין דעם חסרון פון איר רצון.

* **דעם רמב"מ'ס שיטה אין "חצר משום יד" (קארעגירונג פון הלכה א'):** אין הלכה א' האט אויסגעזען ווי דער רמב"ם האלט אז חצר ארבעט ווייל עס איז א סארט "ונתן בידה" (ר' יואל אשר). אבער דער רמב"ם האט דאס נישט בפירוש געזאגט, נאר מען האט עס אליין מדייק געווען. באמת קען זיין אז דער רמב"ם לערנט עס אויך מיט דער סוגיא פון שליחות. אפילו אויב מען זאגט "חצר משום יד", מיינט עס נישט דווקא דעם פסוק "ונתן בידה", נאר סתם באופן כללי אז א חצר איז א המשך פונעם מענטש (אזוי ווי דער מושג "יד פועל כיד בעל הבית" אין אנדערע ענינים). אבער איך שלא יהיה, מען קען נישט ניצן דעם חצר בתור א "יד" שלא בפניו וועז עס איז א חובה (ר' יצחק).

הלכה ה' (וואַרפן א גט פון חצר צו גג און פארקערט; "יורד לנוח" און פארברענט ווערן)

1. **דעם רמב"מ'ס ווערטער**

היתה עומדת בראש הגג שלה, והוא מלמטה בחצירו, וזרק לה גיטה – כיון שהגיע לאויר מחיצות המעקה, או לפחות משלשה סמוך לגג, נתגרשה. ובלבד שיהיה יורד לנוח. אבל אם נמחק או נשרף קודם שיגיע לה, אף על פי שנמחק אחר שהגיע לאויר מחיצות או אחר שהגיע לפחות משלשה סמוך לגג, כגון שנשבה הרוח והעלתהו או נשרף, הואיל ואינו הולך לנוח – אינו גט ולא נתגרשה. היה הגג שלו והוא מלמעלה בו, והיא מלמטה בחצר שלה, וזרק לה גיטה – כיון שיצא הגט ממחיצות הגג, והגיע למחיצות מקומה שהיא עומדת בו, נתגרשה. זרק לרשותה לתוך האש ונשרף או לתוך המים ואבד [אינו גט]. אבל אם הגיע לרשותה, ואחר כך באה אש ושרפתו, הרי זה גט.

2. **פשט אין רמב"ם**

* **פון אונטן ארויף:** די פרוי שטייט אויבן אויף איר דאך, און דער מאן שטייט אונטן אין זיין חצר און ווארפט איר ארויף דעם גט. פון דער רגע וואס דער גט קומט אריין אין דעם אויר פון איר רשות – דאס הייסט: אויב עס איז דא א מעקה (מחיצות) ארום דעם דאך, וויבאלד עס קומט אריין אינעווייניג פון דעם אויר פון די מחיצות; און אויב עס איז נישטא קיין מחיצות, וויבאלד עס קומט אריין אין דריי טפחים נאנט צום דאך (מדין לבוד) – ווערט זי שוין גע'גט אין דער לופט איידער עס לאנדעט. דער תנאי איז אבער אז דער גט מוז זיין "יורד לנוח" (אויפ'ן וועג צו לאנדן בשלום). אויב דער גט איז געווארן אויסגעמעקט אדער פארברענט איידער עס איז אנגעקומען צום באדן פון דעם חצר ("לה" מיינט צו דער קרקע החצר, נישט דווקא צו איר האנט) – אפילו דאס איז געשען נאכדעם וואס עס איז שוין געווען אינעם אויר המחיצות אדער אינעם לבוד פון דריי טפחים (למשל, א ווינט האט עס אוועקגעבלאזן, אדער עס איז אריינגעפאלן אין וואסער אדער פייער) – איז עס נישט קיין גט, ווייל עס איז נישט געווען "הולך לנוח".

* **פון אויבן אראפ:** דער מאן שטייט אויבן אויף זיין דאך, און זי שטייט אונטן אין איר חצר, און ער ווארפט איר אראפ דעם גט (למשל צוגעבונדן צו א שטיינדל). וויבאלד דער גט גייט ארויס פון די מחיצות פון זיין דאך און קומט אריין אין דעם אויר פון די מחיצות פון איר חצר אונטן, ווערט זי גע'גט איידער עס לאנדעט.

* **פייער און וואסער:** אויב עס ברענט א פייער ביי איר אין חצר און דער מאן ווארפט אראפ דעם גט גלייך אין פייער אריין און עס ווערט פארברענט, אדער אין וואסער און עס ווערט פארלוירן, איז עס נישט קיין גט (ווייל עס איז נישט געווען "הולך לנוח"). אבער אויב דער גט האט שוין געלאנדעט אויף דער ערד אין איר רשות, און ערשט דערנאך איז געקומען א פייער און עס פארברענט, איז עס יא א גט, ווייל עס איז שוין פריער אנגעקומען אין איר רשות.

3. **חידושים און הסברים**

*** די סתירה אין רמב"ם און דער מחלוקת המפרשים אין גדר "הולך לנוח":**

* **די קשיא (ר' יואל אשר):** אויב דער אויר פון די מחיצות אדער די דריי טפחים הייסט שוין איר רשות, פארוואס איז זי נישט מגורשת ווען עס ווערט נשרף נאכ'ן אריינקומען אהין?

* **תירוץ על פי מפרשים בדעת הרמב"ם (ר' יצחק):** דער רמב"ם פארשטייט אז "הולך לנוח" מיינט פשוט: **עס איז למעשה אנגעקומען און געלאנדעט**. דאס הייסט, עס איז נישט תלוי אין אן אויסרעכענונג צי עס האט פאטענציעל *געקענט* לאנדן בשעת'ן ווארפן (און עס מאכט נישט אויס צי דאס פייער איז שוין געווען דארט פריער אדער נישט). נאר אויב עס האט למעשה געלאנדעט, ווערט זי למפרע מגורשת א האלבע סעקונדע פריער ווען עס איז אריין אין דעם אויר (די נפקא מינה איז אז אויב זי האט אין יענער האלבער סעקונדע מקבל געווען קידושין פון א צווייטן, איז זי מקודשת). אבער אויב עס האט למעשה נישט געלאנדעט, איז זי קיינמאל נישט נתגרש געווארן.

* **שיטת שאר ראשונים:** אנדערע מפרשים (ראשונים) לערנען אנדערש: אז "הולך לנוח" מיינט אז בשעת עס איז אריין אין רשות איז דער מצב געווען אז עס האט *געקענט* אנקומען (ר' יצחק). דעם רמב"מ'ס סברא איז אבער זייער פארשטענדליך, ווייל מען רעדט דא פון א האלבער סעקונדע ("ספליט סעקאנדס") און מען קען נישט אויסרעכענען אזעלכע רגעים; דער פאקט אז עס איז

פארברענט געווארן באווייזט אז עס איז נישט געווען עומד לנוח (ר' יואל אשר). (צוליב אזעלכע פראבלעמען פסק'נט דער רמ"א אז מען זאל נישט ווארפן קיין גט אין א חצר, נאר מען זאל עס געבן גלייך אין איר האנט אריין – ר' יצחק).

* :

* **ר' יואל אשר'ס צד:** מען וואלט געוואלט זאגן א חידוש אז די הלכה דא (אז מען קען ווערן געׂ'גט אפילו דער גט ווערט באלד דערנאך פארברענט, אויב עס האט נאר אנגעקומען) גייט נאר לויט דער שיטה פון "עדי מסירה כרתי" (אז עדים זעען די מסירה אין רשות). אבער לויט "עדי חתימה כרתי", וואו דער גאנצער גט ארבעט דורך דעם שטר מיט די חתימות, וואלט עס נישט געטויגט אויב דער גט ווערט פארברענט און בלייבט נישט איבער.

* **ר' יצחק'ס אפוועגדונג:** דאס איז נישט ריכטיג; עס זענען נישטא קיין צוויי סארטן גיטין! אלע גיטין אויף דער וועלט ווערן חל אין דער רגע פון נתינה (ווען מען גיט עס). אויב דער גט ווערט דערנאך פארברענט, איז דער גט הונדערט פראצענט חל געווארן; עס אנטשטייט נאר א *נייע, פראקטישע פראבלעם* פון "ראיה" (וויאזוי צו באווייזן שפעטער אז זי איז גע'גט, וואס טאקע צוליב דעם האט מען מתקן געווען עדי חתימה לויט'ן רמב"ם). אבער אויך אן דעם שטר זענען דא אנדערע עצות פאר נאמנות, למשל: די פרוי קען זאגן פאר איר מאן "גירשתני" (און דער גט איז פארברענט געווארן), און זי איז נאמן ווען זי זאגט עס בפניו.

* **די שוועריגקייט אין דעם לשון הרמב"ם ביים ווארפן פון אויבן אראפ און דער ציור פון די מחיצות:**

* **די קשיא (ר' יצחק):** דער רמב"ם זאגט "יצא הגט ממחיצות הגג" און גלייך דערנאך "והגיע למחיצות מקומה". געווענליך, אויב א דאך איז העכער ווי א חצר, און די מחיצות פון דעם חצר אונטן זענען נאר צען טפחים הויך, קומט אויס אז ווען דער גט פאלט אראפ פונעם דאך איז דא א צווישן-שטח (א לופט-פלאץ צווישן דעם דאך און דער הויכקייט פון די אונטערשטע מחיצות) וואו דער גט איז נאכנישט אין אירע מחיצות! וויאזוי זאגט דער רמב"ם אז גלייך ווי עס גייט ארויס פון זיין גג קומט עס אן אין אירע מחיצות?

* **דער אוקים על פי גמרא ומפרשים (ר' יצחק):** מען מוז זאגן אז דא רעדט מען פון א ספעציפישן ציור וואו "מחיצות החצר גבוהות ממחיצות הגג" – די דרויסנדיגע וועגט (מחיצות) פון איר חצר אונטן זענען געווען אויסערגעווענליך הויך און האבן זיך געצויגן ביז העכער פון דעם דאך! ממילא, אין דער זעלבער רגע וואס דער גט גייט ארויס איבער די מחיצות פון זיין דאך, געפינט עס זיך שוין ממילא אינעם אויר פון אירע הויכע אויסערליכע מחיצות (כאטש דער רמב"ם אליין שרייבט נישט דעם אוקים קלאר ארויס, און אנדערע ראשונים לערנען דא אנדערש).

* **פארוואס דער רמב"ם זאגט איבער ביידע פעלער:** פארוואס דארף דער רמב"ם איבערזאגן ביידע פעלער (סיי ווען ער איז אויבן און זי אונטן, און סיי פארקערט) אזוי קלאר, אז ביי ביידע איז דאך ממש די זעלבע הלכה און ער וואלט געקענט כונס זיין ביידע אינאיינעם? (ר' יואל אשר). דער תירוץ איז אז דער רמב"ם וויל ארויסברענגען דעם חידוש פון די מחיצות וואס זענען העכער אין דעם צווייטן פאל (ר' יואל אשר און ר' יצחק).

הלכה ו' (וואס ווארפן א גט אויף א "קנה" אדער "רומח" – מקום המשתמר)

1. דעם רמב"מ'ס וועג

זרקו על גבי קנה או רומח... אינו גט, עד שינוח במקום המשתמר בו.

2. פשט אין רמב"ם

מען דארף ווארפן דעם גט אין איר רשות אויף אן אופן וואס עס קען זיך האלטן. אויב ער ווארפט עס אויף א "קנה" (סתם א שטעקעלע) אדער א "רומח" (א שפיז), וואס איז נישט קיין בריט פלאץ וואו מען קען אראפלייגן א שטר, נאר עס גייט זיך דארט וואלגערן און גלייך אראפפאלן, אדער אפילו אויב עס וועט זיך אריינשטעכן דערויף (וואס איז נישט קיין נארמאלער וועג פון האלטן א זאך און עס איז נישט פעסט), איז עס נישט קיין גט. עס דארף לאנדן אין א פלאץ וואו עס קען ווערן אפגעהיטן ("מקום המשתמר").

3. חידושים און הסברים

* **דער יסוד און מקור פון דער הלכה:** דא קומט צו א נייע הלכה: עס איז נישט געׂנוג אז דער גט זאל נאר לאנדן ("ינוח"), נאר עס דארף זיין "ינוח במקום המשתמר" (ר' יצחק). מען לערנט עס אראפ פון "ונתן בידה" – דאס פלאץ וואו דער גט ליגט דארף זיין ענליך צו "ידה", דאס הייסט אפגעהיטן (ר' יואל אשר).

הלכה ז' (שתי חצירות און שתי קופות זו לפנים מזו)

1. דעם רמב"מ'ס וועג

שתי חצירות זו לפנים מזו, פנימית שלה וחיצונה שלו, וכתלי החיצונה גבוהות על הפנימית, כיון שזרק הגט לתוך אויר החיצונה [הרי זה גט], שהפנימית בכתלי החיצונה משתמרת. מה שאין כן בקופות. כיצד? שתי קופות זו לפנים מזו, הפנימית שלה והחיצונה שלו, וזרק לה גיטה לתוכן, אפילו הגיע לאויר הפנימית אינה מגורשת עד שינוח על צד הקופה הפנימית. במה דברים אמורים בשהיתה מוטה על צידה ואין לה שוליים, אבל אם יש לה שוליים, אפילו נח בקרקעיתה אינה מגורשת, שכלי של אשה ברשות הבעל אינו קונה לה הגט אלא אם כן אינו מקפיד על מקומו.

2. פשט אין רמב"ם

* **ביי צוויי חצירות:** עס איז דא א גרעסערער חצר (דער דרויסנדיגער, וואס באלאנגט פאר'ן מאן) און אינעווייניג אין אים איז דא א קלענערער חצר (וואס באלאנגט פאר דער פרוי). די וועגט פונעם דרויסנדיגן חצר זענען העכער ווי די וועגט פונעם אינעווייניגסטן. ווען דער מאן ווארפט דעם גט פון דרויסן אויף אן

אופן אז עס זאל אריינפאלן אין דער פנימית, איז זי מגורשת גלייך ווי עס קומט אריין אין דעם אויר פון דער חיצונה (אפילו פאר עס לאנדעט אין דער פנימית), ווייל דער אינעווייניגסטער חצר ווערט אויך באשיצט דורך די הויכע וועגט פונעם דרויסנדיגן חצר.

* **ביי צוויי קופות (קאסטנס):** אויב עס זענען דא צוויי קאסטנס איינער אין דעם אנדערן – דער גרויסער דרויסנדיגער איז זיינער און דער קליינער אינעווייניגסטער איז אירער – און ער ווארפט דעם גט אריין אין איר קופה, איז אפילו וועז עס קומט אן אין דעם אויר פון איר אינעווייניגסטער קופה איז זי נישט מגורשת, ביז עס וועט לאנדן אויף דער זייט-וואנט פון דער אינעווייניגסטער קופה. און דאס איז נאר אויב איר קופה ליגט אנגעלענט אויף א שיפן אופן ("מוטה על צידה") און האט נישט קיין אונטערשטן טייל ("שוליים"). אבער אויב איר קופה האט יא אן אונטערשטן טייל, איז אפילו אויב דער גט האט געלאנדעט אויפ'ן דנא פון איר קופה, איז זי נישט מגורשת, ווייל א כלי פון א פרוי וואס ליגט אין דעם מאנ'ס רשות קען נישט קונה זיין פאר איר דעם גט, סיידן דער מאן איז נישט מקפיד אויף דעם פלאץ וואו איר כלי שטייט.

3. חידושים און הסברים

* **דער חילוק צווישן חצירות און קופות לענין "כליו של לוקח ברשות מוכר" (ר' יואל אשר):** ביי קופות, וויבאלד דער גאנצער דרויסנדיגער קאסטן איז דעם מאנ'ס רשות, געפינט זיך דער אונטערשטער טייל ("שוליים") פון איר קליינעם קאסטן אין דעם מאנ'ס רשות, און עס נעמט אויף א פלאץ ביי אים; ממילא קען עס נישט קונה זיין. נאר אויב איר קופה האט נישט קיין שוליים און ליגט שיף (אזוי אז עס נעמט נישט אויף קיין פלאץ אויפ'ן דנא פון דעם מאנ'ס קופה), און דער גט לענט זיך אן אויף דער וואנט פון איר קופה, דעמאלט איז עס איר רשות און זי איז מגורשת. משא"כ ביי חצירות, וועז מען האט א קלענערן חצר אין א גרעסערן חצר, באלאנגט דער קליינער חצר נישט צום גרויסן חצר; זי האט נישט נאר דעם אויר, נאר די גאנצע קרקע פונעם אינעווייניגסטן חצר איז א זאך פאר זיך און איז אינגאנצן איר רשות (נישט ברשות הבעל).

* **שיטת המגיד משנה און אנדערע ראשונים ביי קופות (ר' יצחק):** דער מגיד משנה שרייבט: *"ואין דבר זה מצוי כדי להאריך בו, ובהלכות (רי"ף) לא זכרו דינין אלו כלל לפי שאינן מצויין"* – מען דארף נישט מאריך זיין אין אזעלכע אומגעוועניליכע פעלער וואס זענען נישט נוגע למעשה. אויך ברענגט דער מגיד משנה ארויס אז דער רמב"ם האט געלערנט אז די קופה ליגט ממש אין רשות הבעל (דעריבער איז דא די פראבלעם פון כליו של לוקח ברשות מוכר), אבער אנדערע ראשונים האבן געלערנט אז די קופות ליגן אין אן אנדער פלאץ (נישט אין דעם מאנ'ס הויז), און די גאנצע שאלה פון "רשות מוכר" איז נאר ווייל איר קופה ליגט אינעווייניג אין זיין דרויסנדיגער קופה.

* **א שוועריגקייט אין דעם דין פון צוויי חצירות:**

* **די קשיא (ר' יצחק און ר' יואל אשר):** וויאזוי קען זיין אז בשעת דער גט פליט נאך אין דעם אויר פון דער חיצונה (וואס איז דאך דעם מאנ'ס חצר!), זאל זי שוין זיין מגורשת נאר ווייל "הפנימית בכתלי החיצונה משתמרת"? וואס העלפט עס אז די וועגט באשיצן די פנימית, אויב דער גט געפינט זיך יעצט פיזיש העכער דעם מאנ'ס קרקע אין זיין אויר?! (מען רעדט דא פון א "ספליט סעקאנד" וועז דער גט פליט אין א שיפן ווינקל אויפ'ן וועג אריינצופאלן אין דער פנימית, אדער בדרך מליצה ווי די חכמים האבן שוין געוואוסט אז עס גייען זיין "דראונס" וואס פליען פאמעליך).

* **תירוץ א' מצד הלכות שבת (ר' יואל אשר):** אפשר וויבאלד העכער צען טפחים איז א מקום פטור און דער אויר באלאנגט נישט פאר קיינעם (ווי מען געפינט אין הלכות שבת), ממילא קוקט מען נישט אויף וועלכער קרקע עס איז אונטער דעם גט, נאר מען קוקט אויף די וועגט וואס נעמען עס ארום, און די וועגט דינען דאך פאר ביידע חצירות.

* **תירוץ ב' מצד שליטה און "הגיע לידה" (ר' יצחק):** דאס איז נישט קיין הלכה אין דיני קנינים, נאר דער עיקר איז אז עס זאל הייסן "הגיע לידה". וועז א מענטש וואוינט אין אן אינעווייניגסטן חצר וואס וועגט באשיצט דורך די דרויסנדיגע וועגט, האט ער א גענוייסע שליטה און א שייכות צו די דרויסנדיגע וועגט (למשל, אויב איינער צעברעכט די דרויסנדיגע וואנט, קען דער איינוואוינער פון דער פנימית אים רופן לדין תורה פארוואס ער האט צעבראכן די וואנט וואס באשיצט אים). ממילא, אזוי ווי דער גט גייט לאנדן אין איר חצר און איז שוין באשיצט דורך די וועגט וואס זי האט א שליטה אויף זיי, הייסט עס שוין "הגיע לידה".

הלכה ח' (וועז די פרוי איז אין דעם מאנ'ס הויז: אירע כלים און א בעט גבוהה עשרה)

1. דעם רמב"מ'ס ווערטער

זרק לה גיטה והיא בתוך ביתו או בתוך חצירו [אויב דער גט פאלט אויף איר צלוחית אדער קפיפה וכיוצא בהן]... וכן אם הגיע למיטה שהיא יושבת עליה והיתה גבוהה עשרה טפחים הרי זו מגורשת, שהרי חלקה רשות לעצמה, ואין הבעל מקפיד על מקום כרעי המיטה.

2. פשט אין רמב"ם

דער מאן און די פרוי וואוינען נאך צוזאמען, און די פרוי געפינט זיך אין דעם מאנ'ס הויז אדער חצר, און ער ווארפט איר א גט. אין אזא פאל קען מען עס נישט סתם אראפלייגן לעבן איר מיט'ן חשבון אז עס איז איר רשות (ווייל דאס הויז איז זיינס). אבער אויב דער גט פאלט אויף אירס א קליינעם כלי (ווי א צלוחית – א פלעשל, אדער א קפיפה – א קוישל, איר בייטל) וואס ליגט אין דעם מאנ'ס הויז, איז זי מגורשת. אזוי אויך אויב עס פאלט אויף א בעט וואס זיצט דערויף, און דאס בעט איז הויך צען טפחים, איז זי מגורשת; ווייל צען טפחים מאכט א באזונדערע רשות פאר זיך, און אויף דעם קליינעם פלאץ וואו די פיסלעך פונעם בעט שטייען איז דער מאן נישט מקפיד.

3. חידושים און הסברים

* **קשר צו א פריערדיגער הלכה וועגן "ושלחה מביתו":** מען זעט פון דעם פאל א קלארע נפקא מינה צו דעם וואס דער רמב"ם האט פריער געזאגט אז דער פסוק "ושלחה מביתו" איז נישט בדווקא אז ער מוז איר פיזיש ארויסשיקן פון זיין הויז; זי קען בלייבן אין זיין הויז און באקומען דעם גט דארט, נאר מען דארף וויסן וויאזוי זי קען עס קונה זיין אין זיין רשות (ר' יצחק און ר' יואל אשר).

* **די השוואה צו ד' אמות פון הלכות שבת ביי אירע כלים:** אין הלכות שבת האט יעדער מענטש זיינע ד' אמות. דא, ווי באלד זי געפינט זיך אין דעם מאנ"ס הויז, האט זי נישט קיין ד' אמות ארום זיך. אבער ווען עס קומט צו איר בייטל אדער א קליינעם כלי ("דבר מועט"), אפילו עס ליגט אויף זיין ערד, גיט דער מאן איר דאס רעכט עס דארט צו האלטן, און עס ווערט פארראכטן ממש ווי א המשך פון איר אייגענעם גוף (ר' יואל אשר און ר' יצחק).

* **דער גדר פון א בעט וואס איז גבוה עשרה טפחים און דער חילוק צווישן א כלי און א בעט:**

* **די השוואה און די קשיא (ר' יואל אשר):** דאס וואס דאס בעט דארף זיין הויך דווקא עשרה טפחים איז ענליך צו הלכות שבת, וואו א הויכקייט פון עשרה טפחים שאפט א "רשות לעצמה". אבער עס פרעגט זיך: פארוואס דארף מען אנקומען צו דעם אז דאס בעט איז הויך עשרה טפחים און דער מאן איז נישט מקפיד נאר אויפ'ן פלאץ פון די פיסלעך ("מקום כרעי המיטה")? פארוואס זאל מען נישט זאגן אזוי ווי ביי איר בייטל, אז דער מאן לאזט איר ניצן דעם גאנצן פלאץ פונעם בעט און דאס פלאץ ווערט אירס?

* **דער תירוץ (ר' יצחק):** א בעט פארנעמט א גרויסן שטח (א גאנצע ד' אמות אינמיטן זיין הויז), און א מאן גיט נישט אוועק אזא גרויסן שטח אין זיין הויז, ווייל מ'פילט אן דאס הויז מיט זאכן און ער איז מקפיד אויפ'ן פלאץ. אבער ווען דאס בעט איז הויך עשרה טפחים, איז דער אויבערשטער טייל א באזונדערע רשות אין דער לופט, און אויף דער ערד פארנעמט עס נאר דעם קליינעם שטח פון די פיסלעך ("כרעי המיטה"), און אונטער דעם בעט קען דער מאן ווייטער ניצן זיין שטח. דעריבער איז ער אויף די פיסלעך נישט מקפיד. (דאס וואס דער ראב"ד רופט אן דעם פלאץ "עמו בבית", מיינט פשוט אז דאס גאנצע הויז איז זיינס – ר' יואל אשר און ר' יצחק).

הלכה ט' (השאילה הבעל מקום בחצירו ולא ייחדו; נתגלגל על גבי קורה או סלע)

1. דעם רמב"מ'ס ווערטער

השאילה הבעל מקום בחצירו ולא ייחדו, וזרק לה הגט והגיע לארבע אמות שלה שהיא עומדת בהן, הרי זו מגורשת. נתגלגל ונפל על גבי קורה או סלע רחוק ממנה, אם היה המקום שנפל עליו אין בו ארבע אמות על ארבע אמות, ואינו גבוה עשרה, ואין לו שם לווי, הרי זה לא חלק רשות לעצמו וכאילו היא והוא במקום אחד. (ואם חסר אחד מתנאים אלו... מקום אחד השאיל לה, שני מקומות לא השאיל לה, ואינה מגורשת עד שיגיע לה הגט).

2. פשט אין רמב"ם

* אויב דער מאן האט איר געבארגט א פלאץ אין זיין חצר אבער ער האט נישט אנגעווייזן אויף א באשטימטן פלאץ, און ער האט געווארפן דעם גט און עס איז אנגעקומען אין די ד' אמות וואו זי שטייט, איז זי מגורשת.

* אויב דער גט האט זיך געקייקלט (ארויסגעראלט) און איז ארויפגעפאלן אויף א קורה אדער א שטיין וואס איז ווייט פון איר: אויב יענער פלאץ האט נישט קיין שטח פון ד' אויף ד' אמות, און איז נישט הויך עשרה טפחים, און האט נישט קיין באזונדערן נאמען ("שם לווי"), ווערט עס נישט פארראכטן ווי א באזונדערע רשות, נאר עס הייסט ווי זי און דער גט זענען אויף אין פלאץ (און זי איז מגורשת). אבער אויב עס האט איינע פון די דריי זאכן, איז עס א באזונדערע רשות, און ווי באלד דער מאן האט איר געבארגט נאר איין פלאץ און נישט קיין צוויי פלעצער, איז זי נישט מגורשת.

3. חידושים און הסברים

* **די כוונה פון דער השאלה און דער מושג פון "ד' אמות":** דער מאן בארגט איר דעם פלאץ ספעציעל לכבוד דעם גט (כדי זי זאל האבן א רשות וואו מקבל צו זיין דעם גט), ווייל א גאנץ יאר וואוינט זי סתם אין זיין הויז אן א באזונדערן געבארגטן פלאץ (ר' יצחק). דא זעט מען דעם מושג פון "ד' אמות": ווען א מענטש זאגט "איך בארג דיר א פלאץ" סתם, מיינט א נארמאלער פלאץ "ד' אמות", און ממילא נעמט עס אריין די ד' אמות וואו זי שטייט אין יענער מינוט (ר' יואל אשר).

* **וועלכע ד' אמות האט דער מאן געבארגט? (קשיא און אויפקלערונג):**

* **די קשיא (ר' יואל אשר):** אין אנהייב פון דער הלכה זאגן מיר אז ווען ער בארגט איר א פלאץ סתם, מיינט ער די ד' אמות וואו זי שטייט. אבער דערנאך זאגט דער רמב"ם אז אויב דער גט איז געפאלן "רחוק ממנה" (א פאר אמות אפגערוקט פון איר), איז זי אויך מגורשת כל זמן יענער פלאץ איז נישט קיין "רשות לעצמו"! קומט אויס אז דער מאן האט איר נישט דווקא געבארגט די ד' אמות וואו זי שטייט, נאר יעדע ד' אמות וואו דער גט וועט פאלן!

* **דער תירוץ (ר' יצחק און ר' יואל אשר):** ווי באלד דער גאנצער צוועק פון דער השאלה איז געווען אז זי זאל קענען באקומען דעם גט, זאגט מען למפרע אז ער האט איר געבארגט יענעם שטח וואו דער גט איז געפאלן, כל זמן עס איז בטל צום אלגעמיינעם שטח און איז נישט קיין אפגעטיילט

ע זאך פאר זיך. אבער אויב דער פלאץ וואו עס איז געפאלן איז א "מקום מסוים" (דורך ד' אמות, גבוה עשרה, אדער א שם לווי), וואס דאס מאכט עס פאר א באזונדערער רשות (אזוי ווי אין הלכות שבת), קען מען נישט זאגן אז דאס איז אריינגערעכנט אין דעם

סתם פלאץ וואו זי שטייט. ער האט געדארפט האבן א ספעציעלע כוונה איר צו בארגן יענעם באזונדערן פלאץ, און "שני מקומות לא השאיל לה".

הלכה י' (עבר בתוך רשותה בפחות משלשה – לבוד אנטקעגן סופו לנוח)

1. דעם רמב"ם'ס וועריאנט

זרק לה גיטה לרשותה, ועבר בתוך רשותה שהיא עומדת בה, ונפל חוץ לרשותה, אף על פי שעבר בפחות משלשה סמוך לארץ, אינה מגורשת משהגיע לאויר רשותה, אלא אם כן סופו לנוח ברשותה.

2. פשט אין רמב"ם

אויב ער האט געווארפן דעם גט אין איר אייגענער רשות וואו זי שטייט, און דער גט איז דורכגעפלויגן איר רשות און ארויסגעפאלן אינדרויסן פון איר רשות – אפילו עס איז געפלויגן נידריגער ווי דריי טפחים פון דער ערד, איז זי נישט מגורשת פון וועג עס איז געווען אין דער לופט פון איר רשות, סיידן עס איז געווען "סופו לנוח" (עס האט געהאט א פלאן זיך אפצושטעלן) אין איר רשות.

3. חידושים און הסברים

* **דער חילוק צווישן שבת (לבוד) און גט:** כאטש אין הלכות שבת ווערט "פחות משלשה סמוך לארץ" פארריכטעט ווי עס ליגט שוין אויף דער ערד (מדין לבוד), אבער לגבי גט העלפט נישט קיין לבוד וועג עס פליט נאר אדורך. עס מוז זיין "סופו לנוח ברשותה" (ר' יואל אשר און ר' יצחק).

* **צוריקקוק אויף דער פריערדיגער הלכה פון פייער:** לויט דעם יסוד אז עס דארף זיין "סופו לנוח ברשותה", וואלט מען אין דער פריערדיגער הלכה (וואו דער גט איז פארברענט געווארן אין פייער איידער עס האט אנגעריכט די ערד) אויך געקענט פסק'ענען אז זי איז נישט מגורשת פשוט ווייל עס איז נישט געווען "סופו לנוח", ווייל עס גייט דאך פארברענט ווערן! (ר' יואל אשר). באמת אין יעדן פאל וואס עס ווערט פארברענט איז עס נישט סופו לנוח (ר' יצחק), נאר דארט ביי פייער איז דער חילוק געווען צי דאס פייער איז שוין געווען דארט וועג ער האט עס געווארפן אדער נישט (ר' יואל אשר).

הלכה י"א (עומדת על גגה ונפל בגג אחר סמוך לו)

1. דעם רמב"ם'ס וועריאנט

היתה עומדת על גגה וזרקו לה, ונפל בגג אחר סמוך לו, אם יכולה לפשוט ידה ולנטלו הרי זו מגורשת, שאף על פי שדיורין חלוקין למעלה כשם שהן חלוקין למטה, אין בני אדם מקפידין על מקום כיוצא בזה.

2. פשט אין רמב"ם

זי שטייט אויף איר דאך און ער ווארפט איר דעם גט, אבער עס פאלט אויף א צווייטן דאך דערנעבן: אויב זי קען אויסשטרעקן איר האנט (זיך אביסל איבערבייגן) און עס נעמען, איז זי מגורשת. ווייל כאטש די דעכער אויבן זענען אפגעטיילטע רשויות פונקט ווי די הייזער אונטן, דאך זענען מענטשן נישט מקפיד אויף אזא קליינעם שטח ביי א דאך (ווייל מ'ניצט א דאך נאר באופן עראי, און ס'שטערט נישט דעם שכן אז מ'טרעט אריין אביסל צו נעמען א גט).

3. חידושים און הסברים

* **שיטת הראב"ד אנטקעגן דעם רמב"ם (ר' יצחק):** דער ראב"ד פארשטייט נישט וואס דער רמב"ם וויל דא, און לערנט אנדערש: דער ראב"ד האלט אז די גמרא רעדט וועג ביידע דעכער געהערן צום מאן, און ער האט איר געבארגט דעם דאך. און דער חידוש איז אז כאטש מיר האבן פריער געזאגט אז "שני מקומות לא השאיל לה", אבער ביי צוויי דעכער זיינע איז ער נישט מקפיד און ער בארגט איר יא ביידע דעכער. דער רמב"ם אבער האט אויסגעברייטערט די קולא אסאך מער: אז אפילו דער צווייטער דאך געהערט צו א פרעמדן מענטש ("אירס מיט נאך א לוי"), איז זי אויך מגורשת ווייל מענטשן זענען מוחל אויף אזא קלייניגקייט אויף א דאך.

* **:** בדרך צחות פרעגט זיך: אויב זי שטייט אויפ'ן דאך, וואו שטייען די עדים וואס דארפן זען דעם גירושין? (ר' יצחק). מען קען זאגן אז זיי שטייען לעבן אים און לעבן איר און זעען ווי ער ווארפט (ר' יואל אשר), אדער בדרך מליצה אז זיי קוקן מיט א שפאקטיוו (ביינאקולערס) פונעם עמפייער סטעיט בילדינג; למעשה זענען אזעלכע פעלער בלויז טעארעטישע ציורים פאר די ישיבה-לייט צו האבן וואס צו לערנען (ר' יצחק).

הלכה י"ב (היתה ידה קטפרס ונפל לתוך ארבע אמות שלה)

1. דעם רמב"ם'ס וועריאנט

היתה ידה קטפרס וזרק הגט על ידה ונפל לארץ, אם נפל לתוך ארבע אמות שלה ונח, הרי זו מגורשת. ואם נפל לתוך הים או לתוך האש, אינה מגורשת, והוא שהיתה עומדת על גבי המים או סמוך לאש שמתחילת נפילתו לאיבוד היה עומד.

2. פשט אין רמב"ם

אויב איר האנט איז געווען א "קטפרס" – דאס הייסט שיף (מדרון), אויף אן אופן וואס די האנט איז נישט קיין כלי קיבול און קען נישט האלטן קיין זאכן – און ער האט געווארפן דעם גט אויף איר האנט און עס איז אראפגעפאלן אויף דער ערד: אויב עס איז געפאלן אין אירע ד' אמות און זיך אפגעשטעלט, איז זי מגורשת. אבער אויב עס איז אראפגעפאלן פון איר האנט אין א ים אדער אין פייער (אפילו עס איז אין אירע ד' אמות), איז זי נישט מגורשת, וועג זי איז געשטאנען אויפ'ן וואסער אדער נאנט צום פייער אזוי אז פון אנהייב פון דעם פאלן איז דער גט געשטאנען צו גיין לאיבוד.

3. **חידושים און הסברים**

* **די פלוצלינגדיגע דערמאנונג פון "ארבע אמות שלה" און וואו זי געפינט זיך אין דעם ציור:**

* **די תמיהה (ר' יואל אשר):** דאס איז דאס ערשטע מאל וואס דער רמב"ם ברענגט אריין דעם מושג פון "ארבע אמות שלה" אלס אן אייגענע רשות לקנין גט אן דעם וואס דער מאן זאל עס איר האבן געבארגט! ביז יעצט האבן מיר נאר גערעדט פון איר חצר אדער א פלאץ וואס דער מאן האט איר משאיל געווען.

* **די צדדים וואו עס רעדט זיך:** אין אנהייב קען מען זאגן אז אפשר רעדט מען דא אויך אין דעם מאנ'ס חצר וועו ער האט איר געבארגט א פלאץ, אדער אין איר אייגענער רשות (ר' יצחק). אבער פון דאס לשון "לתוך ארבע אמות שלה" זעט אויס אז עס רעדט זיך אין א רשות הרבים אדער א פלאץ וואס געהערט נישט צו קיינעם פון זיי, און אז אירע ד' אמות אליין קויפן פאר איר דעם גט; דער רמב"ם מפרש'ט נישט דא קלאר וואו זי שטייט, און אויב ס'איז טאקע דא א דין ד' אמות ביי גט, וואלט עס געטוישט די הבנה אין די פריערדיגע הלכות (ר' יואל אשר). (ביי דער נעקסטער הלכה וועט אבער קלאר אז ביז אהער האט מען לכאורה געדעט אין זיין רשות, און ערשט אין הלכה י"ג גייט מען אריבער צו רשות הרבים – ר' יצחק).

* **סברא ביי נפל לתוך הים או האש:** דאס איז ענליך צו די פריערדיגע הלכות: אפילו וועו דער גט פאלט אריין אין אירע אייגענע ד' אמות – וואס אין א נארמאלן פאל מאכט עס איר מגורשת – אויב פאלט עס גלייך אין וואסער אדער אין פייער וואו עס גייט לאיבוד, הייסט עס "לאו סופו לנוח" (עס איז נישט עומד לנוח), און אן א נחיתה קען עס נישט קונה זיין (ר' יואל אשר און ר' יצחק).

הלכה י"ג – י"ד (ווארפן א גט אין רשות הרבים: קרוב לו, קרוב לה, און ד' אמות)

1. **דעם רמב"מ'ס ווערטער**

זרקו לה ברשות הרבים או ברשות שאינה של שניהן, קרוב לו אינה מגורשת, היה הגט מחצה למחצה או ממחצה למחצה עד שיהיה קרוב לה [ספק מגורשת]... היה קרוב לה כדי שתשוח ותיטלנו הרי זה פסול עד שיגיע גט לידה ואחר כך תינשא בו. כיצד הוא קרוב לו? היה הוא יכול לשמרו והיא אינה יכולה לשמרו זה הוא קרוב לו. שניהן יכולין לשמרו או שניהן אין יכולין לשמרו זה הוא מחצה למחצה. בא הוא תחילה ועמד ואחר כך עמדה היא כנגדו וזרקו לה, אם היה הגט בתוך ארבע אמות שלו אינה מגורשת אף על פי שאם תשוח תיטלנו. עמדה היא תחילה ובא הוא ועמד כנגדה וזרקו לה, אף על פי שהוא מחצה למחצה, הואיל והוא בתוך ארבע אמות שלה הרי זה גט פסול עד שיגיע הגט לידה.

2. **פשט אין רמב"ם**

* **די דרגות אין רשות הרבים (אדער א רשות וואס געהערט נישט צו ביידע):**

1. **קרוב לו** (ער קען עס אפהיטן און זי נישט): אינגאנצן נישט מגורשת.

2. **מחצה למחצה אדער סתם קרוב לה** (ביידע קענען עס היטן אדער ביידע קענען נישט, אדער עס איז נענטער צו איר אבער נישט אזוי נאנט אז זי זאל זיך קענען איינבייגן און עס אויפהייבן): זי איז "ספק מגורשת".

3. **קרוב לה כדי שתשוח ותיטלנו** (אזוי נאנט צו איר אז זי קען זיך איינבייגן און עס נעמען): דער גט איז כשר מדאורייתא, אבער פסול מדרבנן ביז עס קומט ממש אריין אין איר האנט ("עד שיגיע גט לידה"), און ערשט דערנאך מעג זי חתונה האבן דערמיט.

* **דער דין פון ד' אמות אין רשות הרבים (וועו עס איז געשטאנען פריער):** וועו עס שטעלט זיך אוועק דער ערשטער, איז קונה שביתה (בעלות) אויף יענע ד' אמות. דעריבער, אויב ער איז געשטאנען פריער, אפילו דער גט פאלט אזוי נאנט צו איר אז זי קען זיך איינבייגן און עס נעמען, וויבאלד עס איז אין זיינע ד' אמות איז זי נישט מגורשת. פארקערט, אויב זי איז געשטאנען פריער, אפילו עס איז מחצה למחצה, וויבאלד עס איז אין אירע ד' אמות איז עס א גט מדאורייתא, אבער פסול מדרבנן ביז עס קומט אין איר האנט.

3. **חידושים און הסברים**

* **קרוב אנטקעגן ד' אמות אין אנהייב פון דער הלכה:** אין אנהייב וואלט מען געקלערט אז אין א רשות הרבים גייט מען נאך דעם דין פון ד' אמות (ר' יואל אשר), אבער אין הלכה י"ג דערמאנט דער רמב"ם בכלל נישט קיין ד' אמות, נאר דעם גדר פון "קרוב", און ערשט אין דער צווייטער העלפט פון הלכה י"ד קומט צוריק אריין דער דין פון ד' אמות (ר' יצחק).

* **דער חילוק צווישן גיטין און קידושין ביי "קרוב לה" (ר' יצחק):** דא ביי גירושין איז דער דין אסאך הארבער ווי ביי קידושין. ביי קידושין, וועו עס איז "קרוב לה", איז זי גלייך מקודשת; אבער ביי גירושין, איז סתם "קרוב לה" נאר א ספק, און אפילו וועו עס איז אזוי נאנט "כדי שתשוח ותיטלנו" איז עס נאך אלץ פסול מדרבנן.

* **קשיא פונעם ראב"ד און תירוץ:** דער ראב"ד פרעגט: פארוואס דארף דער רמב"ם בכלל אריינגיין אין די אלע חילוקים פון מחצה למחצה, אז סיי ווי סיי טאר זי נישט חתונה האבן לכתחילה ביז דער גט קומט אריין ממש אין איר האנט? דער תירוץ איז אז די נפקא מינה איז צו וויסן צי עס איז א פסול דאורייתא אדער נאר מדרבנן – וואס איז זייער נוגע אויב זי איז שוין געגאנגען און האט יא חתונה געהאט מיט א צווייטן בדיעבד (ר' יצחק און ר' יואל אשר).

* **:** "מחצה למחצה" גייט נישט מיט קיין "אינטש-מעסטער", נאר עס וועגדט זיך אין דער פראקטישער מעגליכקייט פון "יכול לשמרו" – למשל, אויב דער מאן איז א גרויסער מענטש האט ער

א גרעסערן שטח וואס ער קען היטן ווי איר (ר' יואל אשר). פראקטיש איז זייער שוועך צו נעמען א פארפאלק וואס איז פארביטערט און גייט זיך גט'ן, און מאכן זיי שטיין נארמאל און איבערגעבן דעם גט אין די הענט – און די אלע הלכות זענען געמאכט צו לערנען פאר די למדנים (ר' יואל אשר און ר' יצחק).

* **:** אין א רשות היחיד פון א בעל הבית העלפט נישט קיין ד' אמות, נאר אינדרויסן אין רשות הרבים (ר' יצחק). הגם מען קען פרעגן צי א נארמאלער מענטש איז נישט משאיל א פלאץ (מקנה די ד' אמות) פאר זיינע געסט, אדער אפילו דער מאן פאר זיין פרוי לכבוד דעם גט (ר' יואל אשר), איז דער תירוץ אז אין א הויז איז עס העכסטנס א בחינה פון "אינו מקפיד", אבער נישט קיין אמת'ע הקנאה פון רשות וואס זאל העלפן פאר הלכות גיטין (ר' יצחק).

* **חקירה אין דעם פסול דרבנן ("עד שיגיע הגט לידה"):** פארוואס זאגט דער רמב"ם דא אז מדרבנן איז עס פסול "עד שיגיע הגט לידה", בשעת אין די פריערדיגע הלכות האבן מיר געלערנט אז חיקה אדער איר חצר איז אויך גוט לכתחילה? (ר' יואל אשר). דער חידוש איז (ר' יצחק): דער פסול דרבנן איז נישט קיין אלגעמיינער כלל אויף אלע גיטין, נאר עס איז א ספעציעלע גזירה בלויז ביי "זורק" אין אזא סיטואציע וואו דער מאן שטייט אויך דארט אויפ'ן פלאץ, און מען דארף אריינגיין אין קאמפליצירטע חשבונות פון קרוב לו, קרוב לה, און וועט עס האט פריער געכאפט די ד' אמות. די זעלבע שאלה פון וועט עס איז געשטאנען פריער קען אויך אויפקומען אין א נייטראלן פלאץ ("רשות שאינה של שניהן"), ווי למשל אין דעם שטיבל פונעם בית דין (ר' יצחק און ר' יואל אשר).

הלכה ט"ו (א גט צוגעבונדן מיט א שטריקל – קשור במשיחה)

1. **דעם רמב"ם ווערטער**

זרק הגט לידה והיה קשור במשיחה וקצת המשיחה בידו, אם יכול לנתקו ולהביאו אצלו אינה מגורשת עד שתיפסק המשיחה, ואם אינו יכול לנתקו הרי זו מגורשת.

2. **פשט אין רמב"ם**

אויב ער ווארפט דעם גט אין איר האנט אריין, אבער דער גט איז צוגעבונדן מיט א שטריקל (משיחה) וואס ער האלט נאך אין זיין האנט: אויב ער קען עס א ריס טוהן און צוריקשלעפן צו זיך, איז זי נישט מגורשת ביז דאס שטריקל רייסט זיך איבער (ווייל עס איז נאכנישט אינגאנצן איבערגעגעבן אין איר רשות). אויב ער קען עס נישט צוריקשלעפן, איז זי מגורשת ווייל עס איז שוין משתמר לרשותה.

3. **חידושים און הסברים**

* **:** מען קען זאגן בדרך צחות אז דער מאן איז א רשע וואס האט געבויט א ספעציעלן כלי צו סטראשען זיין ווייב אז ער גייט צוריקשלעפן דעם גט (ר' יואל אשר).

הלכה ט"ז (געבן א גט אין דער האנט פון אן עבד – חצר המהלכת; גיטה ועבדה או חצרה באים כאחד)

1. **דעם רמב"ם ווערטער**

נתן את הגט ביד עבדה והוא ניעור והיא משמרתו, אם היה כפות הרי זה גט וכאילו הגיע לחצירה שהיא עומדת בצידה, ואם אינו כפות אינו גט. נתנו ביד העבד והוא ישן והיא משמרתו... הרי זה גט פסול, ואם היה כפות הרי זו מגורשת. כתב גט ונתנו ביד עבדו וכתב לה שטר מתנה עליו, כיון שזכת בעבד זכת בגט ונתגרשה אם היה כפות. ואם אינו כפות וניעור קנת העבד ואינה מגורשת עד שיגיע הגט לידה. וכן אם נתן הגט בחצירו ומכר לה החצר או נתנה לה, כיון שקנת החצר בשטר או בכסף או בחזקה נתגרשה.

2. **פשט אין רמב"ם**

* **איר עבד:** דער מאן לייגט דעם גט אין דער האנט פון איר עבד, בשעת זי שטייט דערביי און היט אים ("והיא משמרתו"):

1. **ניעור ואינו כפות (וואך און נישט געבונדן):** איז עס בכלל נישט קיין גט (צוליב "חצר המהלכת").

2. **ניעור וכפות (וואך אבער געבונדן):** עס איז א גוטער גט לכתחילה, פונקט ווי עס איז אנגעקומען אין איר חצר וועט זי שטייט דערנעבן.

3. **ישן ואינו כפות (ער שלאפט און איז נישט געבונדן):** עס איז א "גט פסול" (כשר מדאורייתא און פסול מדרבנן); אבער אויב ער איז געבונדן, איז זי מגורשת.

* **זיין עבד ("גיטה ועבדה באים כאחד"):** דער מאן שרייבט א נארמאלן גט (נישט איינגעקריצט מיט כתובת קעקע אויפ'ן עבד'ס האנט ווי אין פריערדיגע פרקים, נאר א גט וואס דער עבד האלט) און לייגט עס אין דער האנט פון זיין אייגענעם עבד, און שרייבט איר א שטר מתנה אויפ'ן עבד גופא. אויב דער עבד איז געבונדן (כפות), אזוי ווי זי איז קונה דעם עבד וועט זי גלייך מגורשת דורך אים. אבער אויב ער איז וואך און נישט געבונדן, איז זי טאקע קונה דעם עבד אליין, אבער זי איז נישט מגורשת דורך אים ביז דער גט קומט אן ממש אין איר האנט.

* **זיין חצר ("גיטה וחצרה באים כאחד"):** אויב דער מאן האט אריינגעלייגט דעם גט אין זיין אייגענעם חצר און דערנאך האט ער איר פארקויפט אדער געגעבן דעם חצר במתנה – ווי נאר זי איז קונה דעם חצר (מיט כסף, שטר אדער חזקה), וועט זי מגורשת, ווייל זי איז קונה דעם גט אינאיינעם מיט'ן חצר.

3. **חידושים און הסברים**

* **דער גמרא-יסוד פון קנין עבד און "חצר המהלכת":** אן עבד קען נישט זיין קיין שליח לקבלה, נאר ער קען קונה זיין פאר איר מיט א קנין חצר, ווייל אן עבד איז איתקש לקרקע. אבער דא קומט אריין דער כלל פון דער גמרא (וואס איז ענליך צו דער סוגיא פון "גודרות" און מחיצה): א זאך וואס רוקט זיך ארום ("חצר

המהלכת") קען נישט קונה זיין ווי א חצר. דעריבער, וועו ער איז געבונדן (כפות) און קען זיך נישט רירן, איז ער ווי א נארמאלער חצר שמשתמרת לדעתה. וועו ער שלאפט און איז נישט געבונדן, איז עס מדאורייתא א גט ווייל בשעת ער שלאפט גייט ער נישט ארום, אבער מדרבנן איז עס א "גט פסול" ווייל חכמים האבן זיך נישט פארלאזט אויף שלאפן אליין (אפשר שלאפט ער נישט גוט) ביז ער איז ממש כפות (ר' יצחק און ר' יואל אשר).

* **דער גדר פון "עד שיגיע הגט לידה" ביים עבד (שליחות אנטקעגן א המשך פונעם מאנ'ס נתינה):**

* **די שקלא וטריא וויאזוי דער גט קומט אן צו איר:** וויאזוי קומט דער גט אן צו איר האנט פונעם עבד וועו ער איז ניעור ואינו כפות? אין אנהייב וואלט מען געוואלט זאגן אז דער עבד גיט עס איר איבער אלס א שליח (ר' יואל אשר), אבער אן עבד קען דאך הלכה'דיג בכלל נישט זיין קיין שליח לגירושין (ר' יצחק). דעריבער מוז מען זאגן אז דער גט ליגט אין דעם עבד'ס האנט (אדער איז ארויפגעקלעבט אויף זיין קאפ), און זי אליין גייט צו און נעמט עס אראפ פון אים (ר' יואל אשר).

* **די קשיא מצד "ולא שתטלנו מעצמה" און דער תירוץ (ר' יצחק):** אויב זי נעמט עס אליין אראפ פונעם עבד, וועקט זיך א שווערigקייט: אין גירושין פאדערט זיך דאך א מעשה נתינה פונעם מאן ("ונתן בידה" – און נישט "ולא שתטלנו מעצמה", ווי דער רמב"ם פסק'נט שוין אין פרק א'). פארוואס איז עס דא נישט פסול צוליב "טלי גיטיך"? דער תירוץ איז אז מען קען פארגלייכן דעם פאל צו די פריערדיגע הלכות (וואו ער ווארפט דעם גט און עס קומט אן צו איר שפעטער): דער עבד דינט דא בלויז ווי א מיטל (אזוי ווי א "מאשין" וואס פארט) דורך וועלכן דער מאן האט "געווארפן" אדער געשיקט דעם גט. דאס וואס זי נעמט עס צום סוף איז נישט קיין נייע מעשה פון "טלי", נאר א דירעקטער המשך פון דעם מאנ'ס ערשטער מעשה נתינה וועו ער האט עס ארויפגעלייגט אויפ'ן עבד.

* **דער חילוק צווישן דעם מגיד משנה (בדעת הרמב"ם) און דעם רשב"א:** דער **מגיד משנה** אויפ'ן ארט שרייבט: *"נראה שהוא סובר שאם נטלתו היא מן העבד נתגרשה"*. דער מגיד משנה איז מדייק פונעם רמב"מ'ס לשון אז זי וועלט מגורשת דורכדעם וואס זי נעמט עס אליין אראפ פונעם עבד, און דער מאן דארף עס נישט נעמען צוריק און איר געבן פונדאסניי אין איר האנט. דער מגיד משנה שטעלט דאס אנטקעגן דער שיטה פונעם **רשב"א**, וועלכער איז מסתפק אין דעם און האלט אז מעגליך דארף דער מאן עקסטער נאכאמאל נעמען דעם גט און עס איר איבערגעבן אין די הענט. דעם מגיד משנה'ס דיוק אינעם רמב"ם איז זייער פארשטענדליך (ר' יצחק): הגם דער רמב"ם האלט אין פרק א' אז "ולא שתטלנו ממנו", איז אבער דאס לשון "עד שיגיע לידה" (אויף דעם זעלבן שטייגער ווי אלע פריערדיגע פעלער אין פרק) משמע אז עס פאדערט זיך נישט קיין נייע נתינה, ווייל דאס אנקומען צו איר האנט דורכ'ן עבד וועלט פארריכטן ווי דער המשך און השלמה פון דעם מאנ'ס ערשטער נתינה.

תמלול מלא

רמב"ם הלכות גירושין – פרק ה'

הקדמה צו פרק ה' – דער מהות פון נתינת הגט און איר רשות

ר' יצחק: [[#1]] אקעי, אונז לערנען דעם הייליגן רמב"ם פרק ה' פון הלכות גירושין. יא.

ר' יואל אשר: יא. הלכות גירושין פרק ה'. לאמיר באדאנקען אונזער ספאנסער ר' יואל וועלטסבערגער מיט אלע אנדערע אידן וואס שטיצן אונזער שיעור.

ר' יצחק: און ביז דא האבן מיר עס געלערנט וועגן שרייבן דעם גט, דעם פריערדיגן פרק, יא, ס'איז אלעס געווען וויאזוי מ'שרייבט דעם גט און נוסח און אזוי ווייטער. וואס מ'האט געשריבן דארף מען עס יעצט געבן, דארף מען לערנען וועגן וויאזוי מ'גיט דעם גט,

ר' יואל אשר: וויאזוי מ'גיט איר איבער דעם גט צו איר רשות. סאו דער פרק איז אזוי: א חלק זאכן גייט מסביר זיין וואס הייסט איר רשות. אבער די אינטערעסאנטע זאך איז אז איר רשות איז נוגע סיי אין הלכות שבת – ס'איז רשות היחיד, רשות הרבים און אזעלכע סארט זאכן – סיי ס'איז נוגע אין הלכות קנינים, וואס הייסט יענעמ'ס רשות? ווייל ביי אלע קנינים איז דא יענעמ'ס חצר קונה. אבער למעשה איז דא יוניק הלכות לגבי גט וואס הייסט איר רשות.

און מ'וועט זען וויאזוי די הלכה אנטוויקלט זיך, אז ס'שטייט אין דער תורה "ונתן בידה", לערנט מען אראפ נישט נאר איר האנט, נאר יעדע זאך וואס איז אזוי ווי איר האנט, אז זי האט דערויף קאנטראל. סאו אין דעם ווארט קאנטראל הייבט זיך אן וואס טייטשט איר חצר אדער א פלאץ וואו זי קען אפהיטן און אזוי ווייטער. ממילא קומט אריין וואס טייטשט איר רשות לענין גט און וואס טייטשט דאס איבערגעבן אין דער האנט. ווייל אונז האבן נישט געלערנט איבערגעבן אין דער האנט איז נישט איינער

ר' יצחק: פון די תנאים אין גט.

די נתינת הגט און דער שטר גט – חלות אדער ראיה?

ר' יואל אשר: ס'איז דא אן אינטערעסאנטע הלכה אז ס'איז דא א גט מיט א תנאי אדער א גט וואס זאל חל זיין שפעטער. ס'דארף נישט זיין דאס איבערגעבן דעם גט אין דער האנט וועו ס'איז שוין א כשר'ער גט. ס'איז נישט פשט אז די "ונתן בידה" איז א חלק פון די... אזוי ווי ס'דארף זיין עדים, ס'דארף זיין איבערגעבן אין דער האנט. נאר מ'דארף עס איר געבן. ס'איז א פשוט'ע, ס'איז מער א פראקטישע זאך. און דא קומט אריין פארשידענע שאלות פון וואס הייסט עס איבערגעבן אין איר האנט? זי דארף באקומען דעם גט.

יא, א גט איז דאך יוצא מתחת ידה, אבער וועז זי וויל חתונה האבן דארף זי קענען ווייזן דעם גט. פראקטיש דארף עס זיין ביי איר, אבער ס'דארף אויך אנקומען צו איר און די שאלה איז וואס איז דער כשר'ער וועג

ר' יצחק: ס'זאל אויך קומען צו איר. [[#2]] די נתינת הגט מאכט נישט דעם חלות?

ר' יואל אשר: אוודאי די נתינת הגט מאכט דעם חלות.

ר' יצחק: אזוי ווי יעדע זאך קענסטו מאכן א תנאי. ביידע, מ'קען נישט געבן דעם גט יעצט אז ס'זאל ווערן מיט די גירושין שפעטער. דו האסט שוין געזען אזא זאך?

ר' יואל אשר: אבער למשל א גט און א תנאי, וועז דער תנאי גייט געשען גייט דער גט ווערן א גט, יא?

ר' יצחק: סאו וועז מ'האט עס איבערגעגעבן... האבן מיר געלערנט אזא זאך וועגן

ר' יואל אשר: תנאי אין א גט שוין?

ר' יצחק: איך האב נישט געלערנט. איך האב געלערנט ביי קידושין אז מ'קען אזוי טוהן. מיר האבן נאכנישט געלערנט אזא זאך ווי א תנאי אין א גט. ניין, א גט איז א דבר הכורת. איך ווייס נישט, איך האב נישט געלערנט. וועז דו האסט געלערנט, קענסטו מיר זאגן... ניין, ס'דארף אנקומען דער גט, ס'איז נאר דא הלכות וואס הייסט אנקומען. אוודאי וועז ס'קומט אן דעמאלטס ווערט זי מגורשת. איך ווייס נישט אויב ס'איז דא אזא זאך וואס מ'קען מאכן "הרי את מגורשת לאחר שלשים יום". אונז האבן געלערנט ביי קידושין אזא זאך, ס'שטייט נישט ביזדערווייל. איך האב שוין געלערנט פיר פרקים פון הלכות גיטין און איך האב נישט געזען, אז אפשר שפעטער זעט מען אזא זאך.

ר' יואל אשר: ס'איז דא אזא זאך? איך ווייס נישט, מ'זעט אבער אויך אין שלמה אז די עדים דארפן זען די הגעת הגט לידה, איז דאס א חלק נאך פון די...

ר' יצחק: אוודאי, דאס הייסט עדי מסירה. עדי חתימה און רבי מאיר'ס שיטה און עדי מסירה, יא. עדי חתימה... עדי מסירה מיינט אז

ר' יואל אשר: זיי דארפן זען די מסירה, זיי דארפן זען דאס אריינקומען אין אירע הענט, אין איר רשות, אדער די אלע שאלות וואס דארפן עדים זען ווי מ'גיט דאס איבער אין דעם אופן.

ר' יצחק: [[#3]] אלרייט, ס'איז דא גיטין וואס ווערן "אם לא באתי מכאן ועד שלשים יום", אזעלכע זאכן, אבער ס'הייסט ער גיט יעצט דעם גט און ער מאכט א תנאי דערין, און מ'גייט שפעטער אויסגעפינען צי ס'איז געווארן א גט. ווייל על כל פנים דאס איז זיכער אז אויך וועז מ'מאכט קידושין על תנאי, די מעשה קנין געשעט וועז מ'גיט דעם גט, דאס כסף קידושין און וואטעווער, די זעלבע זאך דער גט. דאס איז זיכער דער קנין וואס ס'ווערט, נישט קיין פראקטישע זאך.

פארקערט, דאס וואס דער רמב"ם האט אראפגעלייגט אז עדי חתימה מ'זאל קענען זען שפעטער, ס'איז זייער נישט קלאר, ווייל אזוי ווי אונז האבן געלערנט: פשטות א גט איז א חלות, ס'ווערט דורך געבן א גט פאר א פרוי. שפעטער, מ'קען עס ניצן גראדע אויך פאר א ראיה, אבער די עיקר הלכה גייט נישט אז דער גט איז אזוי ווי א ראיה אז ס'איז עפעס געשען. גראדע איז עס אויך א ראיה.

ר' יואל אשר: דער גט איז מער ווי דעם, דער גט איז די זאך וואס קען מאכן, דער חלות.

ר' יצחק: איז עס א ווייניגער ווי דעם. ניין, זי איז א ווייניגער ווי דעם, ס'איז נישט אז די ראיה איז עפעס אזוי ווי א... איך ווייס נישט וויאזוי מ'פארשטייט עס. די ראיה וואס ס'איז דא אויף א גט אז זי איז מגורשת איז נישט די עיקר זאך פון א גט.

ר' יואל אשר: ס'איז נישט די עיקר זאך, ווייל ס'איז דא א זאך ווי א רעסיט, וויאזוי הייסט עס?

ר' יצחק: דאס איז פאר דער כתובה, א שובר.

ר' יואל אשר: א שובר? אויף א גט נישט דא א שובר?

ר' יצחק: ניין, פאר דער כתובה. פאר געבן די כתובה שרייבט זי א רעסיט. אבער א גט, א גט איז א זאך וואס מאכט די

ר' יואל אשר: וואס מאכט דעם גט. [[#4]] גט יוצא מתחת ידה, יא דאס...

ר' יצחק: גט יוצא מתחת ידה זאג איך דאך אז נאר אז ס'איז דא יא אמאל וואס מ'ווייסט נישט צי זי איז א מגורשת, אונז דארפן וויסן אז דער בית דין דארף מחליט זיין צי זי איז נתגרשה, אבער דאס איז נישט וואס א גט איז פאר. דער רמב"ם האט יא געזאגט ביי עדי חתימה אז ס'איז וועגן דעם. אבער בפשטות, וויאזוי די הלכה ארבעט, א גט איז א זאך וואס מאכט עס, און שפעטער קען מען פארברענען דעם גט, שוין, מ'פירט זיך געווענליך שפעטער שרייבט מען א מעשה בית דין, שוין דער היינטיגער מנהג וואס מ'טוט עס, אבער ס'איז נישט לכאורה בעיקר געמאכט פאר דעם. אגען, מ'זעט יא מ'ניצט עס פאר דעם, אבער על כל פנים ס'איז נישט די עיקר זאך אז ס'מאכט עס. אקעי.

ר' יואל אשר: ס'מאכט סענס אז ס'זאל האבן עפעס א קאנעקשאן, ווייל דער גט איז דאך דאס אז זי זאל ווערן מותרת,

ר' יצחק: זי זאל קענען גיין נאכאמאל אזוי ווי קידושין? זי דארף האלטן דאס כסף קידושין אז זי איז יעצט געווארן מקודשת? פארוואס דארף מען א צעטל פאר דעם? איך קען זאגן סברות, בעל הבית'ישע סברות קען מען זאגן אסאך, אבער די למדות איז נישט קלאר וואס ס'האט צו טוהן מיט דער התרת. ס'איז דאך סתם כאילו איינער האט מיר אמאל געזאגט, פארוואס ביי א גט דארף מען דווקא א שטר, מ'קען נישט בכסף, און קידושין איז דא אויך א שטר קידושין באט ס'מוז נישט. האט ער געזאגט אז ביי א קידושין בלייבט זי וואוינען מיט אים, סאו מ'זעט אז מ'איז נתקדש געווארן. א גט פשט אז זי גייט אוועק, סאו מ'גיט איר א צעטל ס'איז דא מיט

עפעס צו ווייזן אז נתגרשה. אבער דאס אלעס סברות בעלמא. איך מיין אז דער עיקר הדין האט נישט מיט דעם.

הלכה א' — "ונתן בידה": הגעת הגט לה

ר' יואל אשר: זייער גוט, שוין, לאמיר זאגן דעם רמב"ם אזוי: **זה שנאמר בתורה ונתן בידה,** דער רמב"ם גייט דאך אין הלכות גירושין גייט ער אסאך מיט דעם פסוק, און וויאזוי ער לייגט אלעס קאנעקטעד צו דעם פסוק. זאגט דער רמב"ם, "ונתן בידה" וואלט מען וועז געקענט לערנען אז ס'מוז זיין ממש עברי טייטש, זאלסט אריינלייגן אין איר האנט. אבער זאגט דער רמב"ם, אבער **אין ענין הכתוב,** דער ענין דערפון וואס איז נוגע למעשה, וואס?

ר' יצחק: ענין איז טייטש מיניגע.

ר' יואל אשר: אקעי, דער מיניגע דערפון איז נישט **שיגיע הגט לידה,** אזוי ווי מ'וואלט וועז געלערנט ליטערעל, **אלא שיגיע הגט לה,** ס'זאל אנקומען צו איר. און די "לידה" פון דער תורה איז איין וועג פון אזוי מ'זאגט ס'זאל אנקומען צו איר. אבער למעשה איז **ואחד ידה,** סיי עס קומט אן אין איר האנט, **או חיקה,** ס'קומט אן אויף איר שויס, אדער אפילו ווייטער נישט בכלל איר גוף, נאר אנדערע וועגן וואס קומט אן "לה" דורך איר **חצרה, או שלוחה שעשת ידו כידה,** אויב זי האט געגומען א שליח – און נישט סתם א שליח אזוי ווי מ'האט שוין געהאט ביי קידושין איז אויך דא שלוחים, אבער א שליח וואס האט יענעם געמאכט אז וועז עס קומט אן צו דיר הייסט עס אזוי ווי עס קומט אן צו מיר, און האט יענעם געמאכט פאר "ידו כידה", אפשר איז עס אן אנדער מין מינוי שליחות, זי זאגט איך וויל זאלסט גיין אויפנעמען א גט און איך זאל שוין ווערן גע'גט וועז עס קומט אן צו דיין האנט – איז אויכעט היות זי האט אים געגעבן דעם כח אז ידו זאל ווערן כידה, איז דעמאלטס, דאס הייסט שוין עס איז אנגעקומען לידה, לה. **הכל אחד הוא,** די אלע איז נישט קיין חילוק ידה אדער שלוחה אדער איינער פון די אופנים, אלעס הייסט אנגעקומען בידה וואס ס'מיינט לה.

דער לימוד פון "ונתן בידה" — הרחבת היד אדער ריבוי פון "ונתן"

ר' יצחק: סאו אין דער גמרא וואס ער ברענגט האט ער געזאגט, **"ידה אין לי אלא ידה, וכו' מניין? שנאמר ונתן מכל מקום".** אונז געדענקען דער רמב"ם פרק א' האט געזאגט אז דא איינער פון די תנאי הגט'ן, "ונתן בידה" איז עס אבער דארף אנקומען לידה. און דער רמב"ם האט אויסגעפירט **"או ליד שלוחה או לחצרה שהכל כידה כמו שיתבאר",** וואס דאס "שיתבאר" מיינט ער דא אין דעם פרק.

אונז האבן שוין געמוטשעט דעמאלטס אז דאס איז ווי עס, נאר א נפקא מינה וויאזוי מ'פארשטייט דעם פסוק, אבער איין וועג צו פארשטיין איז אז "יד" איז אזוי ווי דו האסט געזאגט מער א דבר מופשט, יד מיינט וואס עס באלאנגט פאר דיר, אדער ענימנג וואס דו ניצסט צו מקבל זיין הייסט דיין יד.

ר' יואל אשר: ווייל איך האב שוין געזאגט אז א האנט פון א מענטש איז דער שטערקסטער טול וואס ער האט, ס'איז א שטארקער טול וואס ער ניצט, ס'איז א זאך וויאזוי ער טוט זאכן, איז עני אנדערער טול איז

ר' יצחק: אויך זיין דאס זעלבע, וויאזוי ער איז מקבל זאכן, רייט? ס'איז אזוי ווי זיין כלי קיבול, יא. אבער אין דער גמרא שטייט נישט אזוי, און אויך נישט דא שטייט נישט אזוי. עס שטייט מער אז דער יד איז לאו דווקא, אז "ליד" איז אזוי ווי א משל, קען זיין יד איז א דוגמא, אזוי ווי א יד און עני אנדערע זאך וואס קען זיין נתינה, ווייל ס'שטייט "ונתן", און מ'לערנט אז דער "ונתן" איז דער עיקר, נישט דער יד, דאס ווארט יד איז עיקר. דאס איז לכאורה ווי עס זעט אויס דא און אויך אין דער גמרא דער

ר' יואל אשר: וועג וויאזוי עס ארבעט דער לימוד.

ביאור אין דעם ווארט "חיקה"

ר' יצחק: יא. איך מיין אז "חיקה", אונז טייטשן אלעמאל חיקה "שויס", איך בין זייער נישט זיכער אז חיקה איז טייטש א שויס אין דער גמרא און אין די פסוקים. **"ושכבה בחיקך"** שטייט, ס'מיינט נישט אין א שויס. איך בין נישט זיכער וואס ס'איז יא טייטש. קען זיין אז חיקה, ער זאגט טייטשט חיקה בגד, ווייל ער ברענגט א תוספות, אז וואס איז דער חילוק בתוך חיקה? אין א שויס איז דאך אויף איר, איז דאס אויף זיין האנט און אויף זיין קאפ, וואס איז א חילוק?

ר' יואל אשר: איך מיין אז חיקה איז וועז מ'זיצט, טייטשט וועז זי שטייט דארף מ'עס לייגן אין אירע הענט, אבער וועז זי זיצט גיסטו א ווארף אויף איר.

ר' יצחק: אבער דאס איז דאך פשוט, איז דאך פשוט אויף איר, וואס איז א חילוק א יד? דא איז נישט קיין שום חידוש, דא זאגסטו אז ס'איז נישט קיין יד. אז וועגן דעם זאגט ער אז תוספות זאגט אז עס מיינט איר בגד, אז חיק איז דער טייטש אזוי ווי אמאל האט ער א בעקישע וואס ער שלעפט זיך אזוי אויף דער פלאר אדער אויף דעם, קען ער עס לייגן אויף יענעם, דאס הייסט אויכעט, דאס איז שוין א שטיקל חידוש. איך מיין אז געווענליך חיק, איך בין נישט מסכים אז דער טייטש שויס. איך ווייס נישט וואס ס'איז טייטש, אבער נישט שויס, ווייל עס זעט מיר נישט אויס אז עס שטימט על פי רוב.

ר' יואל אשר: א בגד הייסט נישט א חיק?

ר' יצחק: "שכבת חיקך", וואס הייסט דיין שויס? וועלכער שויס?

ר' יואל אשר: ליגט אויף דיין שויס.

ר' יצחק: עס איז נישט דער טייטש, עס מאכט נישט קיין סענס. סאו אריינשמעקן מאכט נישט קיין סענס, וועסט קוקן אין די מפרשים וועסט זען וואס איז טייטש חיק, וועסטו זען אז ס'איז טייטש עפעס אנדערש. איך ווייס נאכנישט וואס, אבער זיכער נישט שויס. איך ווייס נישט וועס ס'האט אויסגעטראכט אז ס'מיינט שויס. אלענפאלס ניין, דא איז זיכער נישט,

ר' יואל אשר: דא איז זיכער אז ס'מוז זיין עפעס אנדערש. דאס ווארט דא, ס'איז זיכער אז דאס ווארט דא איז נישט אז נאך זאכן ווערן אנגערופן, **"וקשרתם לאות על ידך"**, קיינער האט נישט געזאגט אז מ'קען לייגן תפילין אויף דער חצר.

ר' יצחק: "הבא נא ידך בחיקך", ס'מיינט נישט אין זיין שויס, ס'מיינט אין דיין בעקישע, אין דיין חיק זעט אויס, **"שאהו בחיקך"**. בוזעם טאש, אונטער די...

ר' יואל אשר: א בוזעם, יא.

ר' יצחק: ס'קען זיין אז א "שוכבת חיקך" האט געמיינט אז זי גייט אונטער דיינע בגדים. אבער...

ר' יואל אשר: אזוי ווי **"יסתרהו בסתר מלבושיו"**, אזוי ווי...

ר' יצחק: עפעס אזוי, רייט, **"תחת כנפיו"**, מ'זאגט דאך **"בכנפיך"**, וואס מיינט נישט דיינע פליגלעך, נאר דיינע בגדים. יא, **"שאתו בחיקו"**, מ'טראגט עס אין די... איך מיין אז חיק איז טייטש בגדים, אבער אפשר א געוויסער בגד וואס איז נאנט צו א מענטשנ'ס גוף, איך ווייס נישט. אבער, **"אשת חיקו"** האבן מיר שוין געלערנט, יא, איך מיין אז חיק איז טייטש, אזוי ווי מ'זעט דא, **"כעס בחיק כסילים ינוח"**. אקעי, דאס קענסטו סתם אזוי זאגן וואס דאס איז. אבער,

ר' יואל אשר: נוטלו אין אין

הלכה ב': דער טייטש פון "חיקה" און דער גדר פון "ידה"

בירור אינעם אמת'ן טייטש פון "חיק"

ר' יצחק: ניין, דא איז זיכער נישט, דא איז זיכער אז ס'מוז זיין עפעס אנדערש.

ר' יואל אשר: דאס ווארט דא, ס'איז זיכער אז דאס ווארט דא איז נישט אז נאך זאכן ווערן אנגערופן. **"וקשרתם לאות על ידך"**, קיינער האט נישט אנגעהויבן אז מ'קען לייגן תפילין בדרך אגב.

ר' יצחק: "הבא נא ידך בחיקך", ס'מיינט נישט אין זיין שויס, ס'מיינט אין דיין בעקעטשע. אזוי זעט אויס "חיק": **"שאהו בחיקך"** – אין דער בוזעם-טאש, אונטער דא. בוזעם, יא. ס'קען זיין אז א **"שוכבת חיקך"** מיינט אז זי גייט אונטער דיינע בגדים.

ר' יואל אשר: אבער אזוי ווי **"יסתירהו בסתר מלבושיו"**, אזוי ווי...

ר' יצחק: ס'איז אזוי, רייט, **"תחת כנפיו"**, מ'זאגט **"בצל כנפיך"**, וואס מיינט נישט דאן פליגלעך, נאר זיינע בגדים. יא, **"שאתו בחיקו"**, מ'טראגט עס אין די... איך מיין אז "חיק" איז טייטש בגדים, אפשר א געוויסער בגד וואס איז נאנט צו א מענטשנ'ס גוף, איך ווייס. אבער **"ואשת חיקו"** האבן מיר שוין געלערנט. יא, איך מיין אז "חיק" איז טייטש אזוי ווי מ'זעט דא: **"כעס בחיק כסילים ינוח"**. אקעי, דאס קען מען נישט אינגאנצן זאגן וואס דאס איז.

ר' יואל אשר: אבער אין לשון חז"ל **"נטלה בחיקו"** מיינט נישט אזוי ווי...

ר' יצחק: יא, יא, מיינט אין זיינע בגדים. וואס איז טייטש, וואס זאגט מען דא אין דער דיקשענערי? **"יש מפרשים חיק בית הזרוע, וכן פירש רבנו סעדיה"** – ס'מיינט אין די ארבל. זאגט ער אויף דעם, ער זאגט אז ניין, אז דער רד"ק אין זיין דיקשענערי זאגט אז דאס קען נישט זיין, ווייל דאס האט נאר געמאכט סענס אז די אראבערס גייען מיט גרויסע ארבל, אזוי ווי די חסידישע העמדער.

ר' יואל אשר: ס'וועט אזוי ווי פליגלעך.

ר' יצחק: יא? אזוי האט רבי סעדיה געטייטשט. אבער ער זאגט אז אין אדום גייט מען דאך נישט אזוי. ממילא "חיק" מיינט אזוי ווי דער בוזעם, די בגדים העכער דעם מענטשנ'ס וועיסט. **"שאהו בחיקך"**, ווייל דארט האלט מען אזוי ווי א בעיבי. אזוי טייטשט ער. און איך מיין אז דאס איז דער טייטש אויך אין חכמים, עפעס אנדערש: "חיק" מיינט אין אירע בגדים. דאס הייסט, ער שטעקט עס אריין אין איר טאש וואס ליגט, אפשר אפילו א בעסקעט, א בריפקעיס קען אויך זיין.

דעבאטע: דער גדר פון "ידה" און לייגן דעם גט אויף איר קאפ

ר' יואל אשר: וועז ס'וואלט געמיינט שויס וואלט איך נאך אלץ נישט געווען סורפרייזד, ווייל דער רמב"ם ברייטערט זיך בסך הכל אויס אז הענט איז לאו דווקא, נאר יעדע זאך וואס איז בשליטתה.

ר' יצחק: אויף איר קאפ. אויב ער לייגט עס אויף איר קאפ...

ר' יואל אשר: דארפסט האבן א ספעשל הלכה. קאפ איז א פראבלעם אז עס פאלט אראפ, אבער אויב א מענטש קען עפעס נעמען אין אירן זאל עס זיין. אדער קען מען עס האלטן, וועז מ'זיצט קען מען עפעס האלטן אויף די...

ר' יצחק: אויף די פיס. אקעי, ס'איז פלעין א טעות. **"חיקה"** איז נישט טייטש שויס, ס'איז קיינמאל נישט טייטש שויס. נישט אין די...

ר' יואל אשר: איך מיין אונטער דעם ארעם.

ר' יצחק: אקעי. אין שום פלאץ איז נישט טייטש "חיק" שויס. אויב איינער זאגט אז "חיק" איז טייטש שויס, זאג אים אז ער ווייסט נישט וואס ער רעדט, ס'איז נישט דא קיין אזא טייטש.

ר' יואל אשר: האסט דאך יעצט נאכגעזאגט פון יענעם... קיינער זאגט נישט אז ס'איז טייטש שויס.

ר' יצחק: נישט אונטער, די בגדים, דער העכערער חלק פון דיינע בגדים, דארט וואו מ'טראגט א בעיבי. מ'לייגט אים אריין, מ'רעפט עס אריין אזוי אין דעם בוזעם, ווי מ'זאגט אזוי. אבער נישט טייטש שויס. גמרא. אקעי.

ענייוועיס, ס'איז דאך פשוט אז מ'לייגט עס אויף איר קאפ איז עס גוט. איך ווייס נישט ווי דו זאגסט אז ס'איז נישט גוט.

ר' יואל אשר: אוודאי איז עס גוט. יא, יא, אוודאי איז עס גוט, ווייל אז **"חצרה"** איז גוט...

ר' יצחק: ניין, דאס איז בכלל **"ידה"**, דאס דארף נישט קיין פסוק אויף דעם.

ר' יואל אשר: נאכאמאל, **"ידה"** וועט מ'מיינט "ידה" כפשוטו, דארף זיין אויף די הענט דווקא, אזוי ווי **"וקשרתם לאות על ידך"**. און דא מיינט מען נישט "ידה", איז נישט קיין חילוק צי ס'איז אויף איר קאפ צי ס'איז אויף איר חצר, ווייל מיר גייען זאגן וואס יא. דער רמב"ם האט נאכנישט געזאגט דעם גדר וואס יא.

ר' יצחק: אקעי. ער זאגט נישט, ער זאגט עניטינג וואס איז...

ר' יואל אשר: אבער שפעטער גייען מיר זען אז ס'דארף זיין משתמרת דורך איר.

ר' יצחק: יא, יא, וואס הייסט אז ס'קומט אן צו איר? דער רמב"ם זאגט יא, **"שיגיע הגט לה"**. דאס איז וואס טייטש **"לה"**? פראקטישקייט. אבער ס'דארף אנקומען צו איר. ס'דארף נישט זיין אין איר האנט, אין איר גארנישט. אקעי.

ר' יואל אשר: שוין, **"ואחת חצרה..."**

הלכה ג': דער גדר פון "רשותה" ביי גט

ר' יצחק: למעשה...

ר' יואל אשר: דאס וואס ער האט געזאגט **"חצרה"**, גייט ער יעצט מאריך זיין מער אויף "חצרה". "חצרה" קען איינער טראכטן מיינט וואס איז איר חצר.

ר' יצחק: וואס איז אירס, וואס זי איז די בעלים דערפון. אבער ס'איז אויך מער אן ענין פון פראקטישקייט.

ר' יואל אשר: דארטן וואו זי האט א געוויסע בעלות דערויף, וואס זי האט א ממשלה דערויף. ממילא איז **"אחת חצרה הקנויה לה"**, וואס זי האט געקויפט. או אפילו נאר וואס מ'האט פארדינגען פאר איר, **"חצרה המושכרת לה, או השאולה לה"**, אדער וואס מ'האט איר געבארגט. לענין זה, **"הכל רשותה היא"**, דאס אלעס הייסט רשותה לענין דעם גט. ממילא **"משיגיע גט לרשותה נתגרשה"**, ווייל אין די אלע פלעצער האט זי יעצט למעשה די רעכטן צו באסן דארטן, ממילא ס'קומט אן א גט דארטן, אויטאמאטיש קומט עס אן אין אירע הענט.

ר' יצחק: רייט, באלד וועט מען זען וואס געשעט וועט ס'איז בכלל אפילו נישט איר רשות.

ר' יואל אשר: ס'איז דא א זאך ווי אפילו אין אן אנדער מענטשן'ס רשות.

דער מנהג פון רמ"א צו געבן דעם גט דווקא אין דער האנט

ר' יצחק: אבער זי איז נישט דארט אפילו, זי מוז נישט זיין אינדערהיים. ניין. זי האט א געדינגענע דירה, ער ווארפט איר אריין אינעם פענסטער. ער ברענגט אז דער רמ"א זאגט אז דער מנהג איז יא צו געבן דעם גט ליטערעלי אין אירע הענט, אזוי טוט מען טאקע. איך ווייס נישט פארוואס, אבער ס'איז מיר שווער צו פארשטיין פארוואס טאקע. אפשר סתם ווייל ער זאגט...

ר' יואל אשר: אפשר איבער דער אבן העזר זאגט אז דער רמ"א איז מקפיד אויף דעם?

ר' יצחק: יא, אבער דו קענסט מיינען פארוואס? ס'איז זייער פאני. זאג סתם עס איז מער קלאר, ס'זאל נישט זיין קיין ספקות, אקעי. איי דאנט נאו.

ר' יואל אשר: ניין, עס קען דאך זיין א ברייטערער ענין אז די פוסקים האבן געוואלט אז דער מאן און די ווייב זאלן ביידע זיין אין בית דין שטיבל, ס'זאל נישט זיין די... ס'איז דאך א גאנץ אנדערע צורת הענין וועט ער גיט צו איר איבער אין איר האנט.

ר' יצחק: ס'מיינט אז זי דארף זיין דארט. דאס מאכט עס קלאר, ס'זאל נישט זיין קיין ספקות. ס'איז דאך קלאר, א חצר, ער שטעלט צוויי עדים און ער ווארפט עס אריין אין איר מעיל-באקס, עס איז כשר, פארוואס זאל נישט זיין כשר? אפשר א, זאגסטו ווייל היינט איז מען נישט מגרש בעל כרחה, מ'דארף זען אז זי איז מסכים, אקעי. אבער דער רמ"א רעדט נישט פון דעם, ער רעדט פון דער נקודה אז נישט אריין נישט אין איר טאשקע, נישט אין איר טאש – אין איר האנט. מ'מאכט אפילו א גאנצן מעמד פון אריינלייגן די האנט און מ'זאל פארמאכן די האנט דערויף, עפעס א גאנצע סגולה כאילו. נישט קיין סגולה...

ר' יואל אשר: מ'מאכט א ריטשועל, יא, אקעי.

ר' יצחק: יא, ס'איז דא עפעס א גאנצער סדר ווי מ'טוט דאס אין בית דין. אקעי, יעצט לערנען מיר אבער די עיקר הלכה, נישט די מנהגים דאס וואס מ'טוט.

דער חילוק צווישן חצר ביי גט און א געווענליכער קנין חצר

ר' יואל אשר: דער רמב"ם זאגט עניטינג וואס הייסט א **"רשותה"** לענין זה. ס'טייטשט, אין אנדערע פלעצער הייסט דער חצר נאר פון דעם מענטש וואס אונט עס, אבער דא האסטו דאך א בעלות, האסט דאך דא, וועז ס'קומט עפעס דא אריין גייסטו זען דער ערשטער, דו האסט דא די רשות. ווי נישט? למשל אן אנדער קנין, א חצר פון א מענטש איז קונה, אבער נאר דער חצר וואס איז זיינס; דער שוכר קען נישט קונה זיין זאכן, נאר דער משכיר קען קונה זיין זאכן אין זיין חצר, אזוי ווי איך זע אין דער "יד פשוטה" אראפברענגען.

ר' יצחק: א, סתם אויב מ'מאכט א קנין חצר? יא. אבער ס'איז דא אנדערע זאכן וואס... אבער דער רמב"ם וועט לערנען ביי קידושין די זעלבע זאך, ס'מוז זיין אז ס'קען זיין אז דאס איז...

ר' יואל אשר: אנדערע קידושין איז טאקע אויך דאס אז זי גייט זיין אין א הויז מיט א מאן, ס'איז אן ענין פון קירוב, ס'איז אן ענין פון נישואין.

ר' יצחק: מ'רעדט אפילו קידושין ס'איז דא ספק קרוב לו ספק קרוב לה, לכאורה דער זעלבער דין. אקעי. אפשר קנין חצר איז אביסל אנדערש פון דעם וואס מ'דארף טראכטן. אקעי, לאמיר לערנען ווייטער.

הלכה ד': דער תנאי פון "עומדת בצד חצרה" מצד "אין חבין לאדם אלא בפניו"

ר' יואל אשר: "הזורק גט לאשתו לתוך חצרה" – אויב איינער ווארפט אריין א גט צו זיין ווייב אין איר חצר. דא גייט אונז דער רמב"ם צולייגן נאך א תנאי. מיר האבן געלערנט אז מ'קען אריינלייגן אין דער פרוי'ס חצר, אבער ס'איז נאך דא אין דעם, ס'דארף נאך זיין עפעס מער. אז וואס? אז **"אם היתה עומדת בצד רשותה"**, אויב די פרוי איז געווען דארטן ביי דעם חצר וועט דער מאן האט אריינגעווארפן דעם גט, דעמאלטס **"נתגרשה"**. אבער **"ואם לאו"**, אויב איז זי נישט געווען דארטן, **"לא נתגרשה עד שתעמוד בצד חצרה"**, זי דארף שטיין דארטן.

זאגט דער רמב"ם: **"ואף על פי שהיא חצר שישתמר הגט בתוכה"**, איר שטיין דארטן איז נישט וועגן מ'דארף פאר פראקטישע ריזאנס מער שמירה ווייל, כ'ווייס נישט, לאמיר זאגן ס'איז זייער ווינטיג, זי זאל עס קענען אנכאפן. נישט דאס איז דאס ווארט. נאר די סיבה פארוואס זי דארף זיין דארטן בשעת דעם גט, זי דארף זיין דארטן בשעת ער ווארפט עס אריין אין איר חצר, איז פאר אן אנדער סיבה: **"שחובה היא לה הגירושין"**. מיר ווייסן דאך אז גירושין איז א חובה, אדער קען זיין א חובה פאר דער פרוי. איז דא א כלל: **"אין חבין לאדם אלא בפניו"**.

ביי יעדעס מאל ווען מ'וויל עפעס מקנה זיין פאר א מענטש, יא, בעיסיקלי מקנה זיין פאר א מענטש, אויב איז עס א טובה פאר אים – מ'גיט אים א מתנה – קען מען אים געבן א מתנה, עס אריינלייגן אין זיין רשות, איז ער עס אויטאמאטיש קונה, ווייל ס'איז א טובה פאר אים און מ'קען טוהן א זכות פאר א מענטש שלא בפניו. אבער א חוב קען מען נישט טוהן פאר א מענטש שלא בפניו, יענער איז עס נישט קונה. ס'איז דא עפעס אזא תנאי אין דעם אז יענעמ'ס חצר איז קונה איז נאר ווען ס'איז א טובה פאר אים, דעמאלטס איז עס קונה אפילו שלא בפניו. אבער א גט קען דאך זיין א חובה, אדער איז עס א חובה.

פארוואס גט הייסט אלעמאל א "חובה" אפילו ווען זי וויל עס

ר' יצחק: כ'מיין אז א גט הייסט אלעמאל א חובה. אלעמאל א חובה.

ר' יואל אשר: ווייל זי פארלירט דאך דעם מאן וואס איז איר מפרנס.

ר' יצחק: אבער נישט וועגן דעם מפרנס, זי פארלירט דעם מאן. א געוועלכער גט, אזוי איז דער גדר. די שאלה איז, אויב זי וויל דעם גט, מ'וועט נישט זאגן אז דעמאלטס וועט עס יא זיין כשר? ניין. מ'זאגט אז א גט איז געווארן א נאמען פון א חוב'דיגע מינע זאך, אזוי האבן חכמים געגעבן א גט א טרויעריגע זאך, אזוי ווי איך האלט אז ס'איז אבער די עבד'דיגע זאך. קענסט טראכטן אז יעדע חובה, אמאל א מענטש איז מחויב עפעס, ער וויל עס. אין הכי נמי, פארדעם דארף מען אים אבער באפרעגן, הנהו גופא. נאו פראבלעם, ווען א מענטש וויל א חובה, א מענטש מעג וועלן א חובה.

ר' יואל אשר: עפעס א זיכערע זכות דארף מען נישט פרעגן, אבער עפעס א חובה דארף ער זיין דארטן צו הערן צי ער וויל עס.

דער חילוק צווישן "שלא מדעתה" און "שלא בפניה" ביי חצר

ר' יצחק: ס'איז אזוי: הגם אז דא פרעגט מען איר נישט בעצם, ווייל ס'איז שלא מדעתה, אבער וויבאלד אז דער חצר הייסט א שליח – אזוי ווי די גמרא: **"חצר משום שליחות"** – כאילו מ'קען נישט מאכן איר חצר פאר א שליח פאר איר אן זי זאל דארט זיין. אויב זי איז דארט דארף מען נישט פרעגן, פארשטייסט? ס'איז אביסל אנדערש ווי ניין...

ר' יואל אשר: ווייל דעמאלטס איז עס נישט קיין ענין פון זכין. ס'איז א רעגולער קנין.

ר' יצחק: ניין, עס איז יא. זי שטייט ביי דעם חצר און דער חצר איז כאילו איר שליח, זי לייגט נישט אריין איר האנט. רייט? מיר האבן געזאגט דעמאלטס אז ס'הייסט אזוי ווי א יד.

ר' יואל אשר: ס'איז אנדערש. איך וויל נאכאמאל: דא איז נישט א מין קנין אז זי דארף וועלן, יא? ווייל ס'איז דאך א חובה לה. זי קען נישט זאגן "איך וויל עס נישט קונה זיין", ס'העלפט נישט. מען לייגט עס אריין אין איר רשות, זי זעט עס, איז זי עס קונה. מען לייגט עס אריין אין אירע הענט, דארף זי נישט טראכטן "איך בין עס קונה", זי קען נישט זאגן, איך ווייס אפילו נישט צי זי קען מוחה זיין. ער לייגט עס אריין אין אירע הענט.

ר' יצחק: רייט, ווייל ס'איז **"אשה מתגרשת שלא מדעתה"**.

ר' יואל אשר: נאר וואס? דער "שלא בפניו" קען נישט געשען, ווייל שלא בפניו קען נאר געשען א זכות. און דא איז עס געווען בפניו, די חובה איז געווען בפניו, נישט אז זי האט געוואלט דעם קנין. אינטערעסאנטע זאך, יא, ווייל געווענליך וואלט מען געזאגט אז א מענטש דארף וועלן דעם קנין, יא? דער קונה דארף מסכים זיין, אדער דער מקבל המתנה דארף מסכים זיין.

ר' יצחק: ניין, דער חידוש איז, זי דארף וועלן דעם חצר. אויב דער חצר איז נישט, דארף וועלן די שליחות. שליחות, א פרוי קען נישט מאכן... יא, ס'איז זייער גוט: מען קען מגרש זיין א פרוי בעל כרחה, מען קען איר נישט מאכן קיין שליח לקבלה בעל כרחה, אמת? רייט. זאגן, "איך מאך א שליח צו מקבל זיין דעם גט פאר דיין פרוי" – ניין, זי דארף מאכן דעם שליח.

ר' יואל אשר: אבער ווען דו לייגסט אריין אין אירע הענט, העלפט נישט אז זי זאגט "איך וויל עס נישט קונה זיין".

ר' יצחק: ניין, ניין, ווייטער נישט. אבער אויף א חצר וואלט עס יא, העלפט עס יא.

ר' יואל אשר: ווייל א חצר ווען זי איז נישט דארט עט ליסט איז...

ר' יצחק: וואלט געדארפט זיין א שליח.

ר' יואל אשר: ניין.

ר' יצחק: א חצר העלפט עס אויך נישט ווען זי...

ר' יואל אשר: העלפט עס נאר אז ווען זי איז...

ר' יצחק: נישט דארטן ארבעט עס נישט.

ר' יואל אשר: אבער זי שטייט דארטן און זי שרייט "איך וויל נישט מקבל זיין דעם גט, איך וויל עס נישט קונה זיין"!

ר' יצחק: העלפט אויך נישט. זייער גוט. ווייל יא, וועז זי איז דארט.

דער גדר פון קנין חצר ביי א גט – יד אקעגן שליחות

ר' יצחק: יא, ס'איז זייער גוט. מ'קען מגרש זיין א פרוי בעל כרחה, אבער מ'קען איר נישט מאכן קיין שליח לקבלה בעל כרחה, אמת? רייט, זאגן אז מ'מאכט איינעם א שליח צו מקבל זיין דעם גט פאר זיין פרוי – ניין, זי דארף מאכן דעם שליח.

ר' יואל אשר: אבער וועז דו לייגסט אריין אין אירע הענט, העלפט נישט אז זי זאגט: "איך וויל עס נישט קונה זיין".

ר' יצחק: ניין, אוודאי נישט. אבער אויף א חצר וואלט עס יא, ווייל א חצר וועז זי איז נישט דארט, וואלט געדארפט זיין א שליח.

ר' יואל אשר: ניין, א חצר העלפט עס נאר אז וועז זי איז נישט דארטן ארבעט עס נישט. אבער אויב זי שטייט דארטן און זי שרייט: "איך וויל נישט מקבל זיין דעם גט, איך וויל עס נישט קונה זיין", העלפט אויך נישט.

ר' יצחק: זייער גוט. אבער וועז זי איז נישט דארט, איז עס אזוי ווי א שליח.

ר' יואל אשר: [#2] דארף עס ארבעטן מתורת זכיה.

ר' יצחק: ס'איז אזוי ווי א שליחות. וואס הייסט זכיה? אזוי ווי די גמרא, די גמרא זאגט חצר איז אזוי ווי שליחות, אדער ס'איז ממש שליחות...

ר' יואל אשר: אין דער גמרא שטייט צי ס'איז ידה אדער שליחות.

ר' יצחק: איי גוט, אבער די גמרא זאגט אויף דעם...

ר' יואל אשר: אבער דא גייט מען דאך מיט חצר איז ידה, יא? אז בידה מיינט ענימנג.

ר' יצחק: ניין, אויב זי איז דארט. ידה, דאס איז א למדות, אן אנדער למדות. דאס שטייט דער פסוק, **"ונתן בידה"**, און דאס וואס הייסט א חצר, וויאזוי ארבעט א חצר? אויב א חצר איז א סארט ידה, אבער איך שלא יהיה, ס'איז אזוי ווי שליחות לגבי דעם, אדער וועז זי איז נישט דארט הייסט עס אזוי ווי שליחות.

און ממילא, באלד אז מ'קען נישט מאכן קיין שליח לקבלה פאר איר שלא בפניה, וועגן דעם פראבלעם פון **"אין חבין לאדם שלא בפניו"**, ממילא דער חצר קען נישט ווערן איר שליח וועז זי איז נישט דארט. וועז זי איז דארט, איז יא. דארפסט איר נישט פרעגן, ווייל דארט איז עס איר יד, און מען וועט נישט דארפן אז זי זאל געבן הסכמה פאר דעם גט. אבער פאר דעם אז איר חצר זאל שטיין אנשטאט איר, דארף זי דארט זיין, איז ממילא וועז זי איז דארט איז זי דארט.

די שיטה פונעם רמב"ם אין "חצר משום יד"

ר' יואל אשר: [#3] ס'איז אינטערעסאנט, ס'איז דאך ווייל אין הלכה א' האט אויסגעזען ווי דער רמב"ם זאגט אז די סיבה פארוואס חצר ארבעט איז ווייל ס'איז א סארט בידה. ניין?

ר' יצחק: ער האט בפשטות דאס נישט געזאגט, מיר האבן דאס מדייק געווען. ער האט געזאגט אז ס'דארף שטיין **"ונתן"**. אבער ער זאגט נישט פארוואס.

ר' יואל אשר: אהא.

ר' יצחק: סאו אקעי, ס'קען ארבעטן מיט שליחות סוגיא אויך. ס'קען זיין. אבער ס'קען זיין שליחות. חצר משום יד מיינט נישט דער פסוק פון יד. ס'קען זיין סתם באופן כללי הייסט עס יד. רייט. איך ווייס נישט צי ס'מיינט דער פסוק **"ונתן בידה"**.

ר' יואל אשר: אזוי ווי **"יד פועל כיד בעל הבית"**.

ר' יצחק: ס'איז אנדערע ענינים, יא. יא, יד מיינט, ס'איז אזוי ווי א המשך פון דעם מענטש. אבער איך שלא יהיה, שלא בפניו, **"אין חבין לאדם"**. מ'קען נישט ניצן דאס בתור דיין יד וועז דו ביסט נישט דארט, וועז ס'איז א חובה. שטימט?

הלכה ה': ווארפן א גט פון אונטן ארויף ("היתה עומדת בראש הגג שלה")

ר' יואל אשר: [#4] יא. **"היתה עומדת בראש הגג שלה, והוא מלמטה בחצירו"**, דער רמב"ם וויל מאכן אזא ציור: זי וואוינט העכער פון אים, און ער וואוינט אונטן, און ער האט ארויפגעווארפן א גט. ער זעט אז ס'איז א מצב ער קען ארויפווארפן צו דער פארטש פון אויבן, און **"כיון שהגיע לאויר מחיצות המעקה"**, פון דער מינוט וועז ס'איז אריינגעקומען אין דעם שטח פון דעם גג שלה...

ר' יצחק: אדער ס'איז דא א מעקה.

ר' יואל אשר: ס'איז דא א מעקה, ס'איז שוין אריינגעגאנגען אינעווייניג פון וואו די מעקה איז. ס'האט נאכנישט געלענדעד, מ'רעדט פון דער האלבער סעקונדע. ס'האט נאכנישט געלענדעד, אבער ס'איז שוין אין דעם אויר פון וואו די מחיצות פון איר חצר געפינען זיך. דאס איז וועז ס'איז דא מחיצות, דעמאלטס הייבט זיך אן די חצר פון די מחיצות.

אדער וועז ס'איז נישט דא קיין מחיצות, פון וואו הייבט זיך אן איר רשות? פון דריי טפחים סמוך לגג, אזוי ווי מיר האבן געלערנט אין הלכות לבוד. **"או לפחות משלשה סמוך לגג"**, פון יענער רגע הייסט עס שוין ווי דער גט איז אנגעקומען לידה, וואס דאס איז איר רשות. מ'איז נישט דווקא מיינען די קרקע פון דער רשות, נאר אויך דעם אויר פון דער רשות. ממילא **"נתגרשה"**, ווערט זי געגט.

זאגט אבער דער רמב"ם, אין דעם קומט אבער צו תנאים. אז וועז דער גט פאלט אריין צו איר רשות, דארף עס זיין אזא מין גט און אזא מין מצב אז ס'קען לאנדן, אז ס'האט טשענסעס טאקע אנצוקומען בשלום. **"ובלבד שיהיה יורד לנוח"**, ס'איז דא א תנאי אין דעם אז דער גט דארף ווערן געווארפן באופן, דער מצב דארף זיין באופן אז דער גט גייט זיך אפרוען, דער גט גייט לאנדן אויף דער פלאר דארטן. **"אבל"**, אויב ס'איז נישט דער מצב פון יורד לנוח, נאר **"נמחק או נשרף"**, דער גט איז געווארן אויסגעמעקט

אדער פארברענט, **"קודם שיגיע לה"**, פאר ס'איז אנגעקומען צו איר. וואס טייטש? ביז אנקומען צו איר, יא, ממש צו איר.

ר' יצחק: יא. **"לה"** מיינט נישט דווקא צו איר, ס'קען זיין צו דער קרקע החצר.

ר' יואל אשר: יא, אז **"אף על פי שנמחק אחר שהגיע לאויר מחיצות או אחר שהגיע לפחות משלשה סמוך לגג"**, אפילו ס'האט זיך אויסגעמעקט נאכדעם וואס הלכה'דיג הייסט עס שוין אנגעקומען טעכניש צו איר, ווייל ס'איז שוין געווען אין די דריי טפחים אדער אין דעם אויר, **"כגון שנשבה הרוח"**, דער ווינט האט אוועקגעטראגן דעם גט **"והעלתהו"**, אדער ס'האט זיך אויסגעמעקט – לאמיר זאגן מהיכי תיתי ס'איז אריינגעפאלן אין א וואסער, ס'האט זיך אויסגעמעקט – **"או נשרף, הואיל ואינו הולך"**. איז אזוי: דא דעמאלטס וועט עס נישט טויגן.

פארוואס? לכאורה א שטיקל סתירה. אויב זאגסטו אז פון די דריי טפחים הייסט שוין איר רשות? זאגט דער רמב"ם, פאר אן אנדער סיבה: ווייל חז"ל האבן געזאגט ס'דארף זיין יורד לנוח. **"הואיל ואינו הולך לנוח"**, ס'איז דאך דא א פייער, אדער עפעס א סיבה פארוואס ס'גייט נישט קענען לאנדן, ס'איז דאך דא עפעס א ווינט. ממילא וועז ס'איז געפאלן איז נישט געפאלן אזא מין גט וואס גייט אט-אט דערגרייכן די פלאר און זיין א גוטער גט. ממילא **"אינו גט ולא נתגרשה"**.

דער גדר פון "הולך לנוח" לויט'ן רמב"ם און אנדערע מפרשים

ר' יצחק: סאו בעיסיקלי, דער רמב"ם האט פארשטאנען – אזוי פארשטיי איך דא בקיצור און בערך פון די מפרשים – אז דער רמב"ם האט פארשטאנען אז דאס וואס שטייט **"הולך לנוח"**, **"והוא שהולך לנוח"**, מיינט: און ס'איז אנגעקומען. דאס הייסט, וועז דו האסט געווארפן א גט און ס'איז אנגעקומען, וועז הייסט זי מגורשת? א סעקונד פארדעם. ממילא, אינצווישן זאל זי פשוט נישט קענען מקבל זיין קידושין פאר א צווייטן; למאי נפקא מינה, וואלט זי געווען מקודשת. אבער אויב ס'איז נישט אנגעקומען, איז נישט קיין חילוק אויב דאס פייער איז שוין געווען דארט פארדעם אדער נאכדעם. דער רמב"ם לערנט נישט אז ס'איז תלוי אויב ס'האט געקענט געשען וועז ער ווארפט. **"הולך לנוח"** מיינט ליטערלי ס'איז אנגעקומען.

ר' יואל אשר: אויב ס'איז למעשה נישט אנגעקומען, דעמאלטס איז זי קיינמאל נישט נתגרש געווארן. הגם אז וועז ס'איז יא אנגעקומען, איז זי נתגרש אביסל פריער.

ר' יצחק: אנדערע מפרשים לערנען אנדערש, אז אין אזא קעיס וועט מען יא זאגן אז אויב ס'האט געקענט אנקומען, פארשטייסט דאך אזוי, **"הולך לנוח"** מיינט טאקע ס'האט געקענט. דער מצב איז געווען וועז מ'האט דאס אריינגעווארפן צו דער רשות.

ר' יואל אשר: רייט, מ'רעדט פון אזעלכע ספליט סעקאנדס.

ר' יצחק: אבער יא. יא, ס'מאכט א חילוק אויב זי האט...

ר' יואל אשר: ניין, איך קען פארשטיין אז דער רמב"ם קען אפילו זאגן, דאס ווארט איז: פון ווען מיר ווייסן אז ס'איז נישט געווען יורד לנוח? ווייל ס'איז געשען א פייער! קענסט דאך נישט אזוי אויסרעכענען זאכן מיט דער רגע. ס'איז דאך נישט אז צען צו ווארפסטו און צען נאך קומט עס אן, דאס אלעס געשעט דאך אין די זעלבע רגעים.

ר' יצחק: דאס איז דעם רמב"ם'ס הבנה. בקיצור, איך מיין אז וועגן די פראבלעמס האט דער רמ"א געזאגט מ'זאל נישט טוהן דאס. העלאו, שיקט א גט אין איר האנט אריין און שוין.

דיסקוסיע: עדי מסירה אקעגן עדי חתימה וועז דער גט ווערט פארברענט

ר' יואל אשר: [[#5]] ס'איז אן אינטערעסאנטע זאך. מ'רעדט דא אזוי, מ'רעדט דא פון א גט וואס דארף ארבעטן מיט עדי מסירה, יא? אבער אויב ארבעט עס אויף עדי חתימה וואלט סתם אזוי נישט געטויגט. ווי? ווייל יעצט ווערט עס פארברענט, אדער אויסגעמעקט. סאו וואט? ביי עדי חתימה דארף זי באקומען דעם גט מיט די עדי חתימה.

ר' יצחק: ניין, ניין, ניין, ס'פאלט...

ר' יואל אשר: אלע גיטין ווערן וועז מ'גיט דעם גט צו דער פרוי. אויב וואלט נישט געווען דא קיין עדי מסירה – ער רעדט דא אזוי אז ס'איז דא עדי מסירה וואס זיי האבן געזען ווי ער ווארפט עס אריין אין דער רשות, עס איז שוין אנגעקומען אונטער דריי טפחים, און מ'האט געזען ס'איז געווארן אויסגעמעקט גלייך נאכדעם.

ר' יצחק: איך פארשטיי נישט וואס עס קומט אריין עדי חתימה. עדי חתימה, ביידע סארט גיטין, לויט'ן רמב"ם דארף מען ביידע, באט אלעמאל דער גט ווערט וועז מ'גיט עס. און זי האט נישט קיין גט יעצט, ס'ווערט מסתמא זיין א פראבלעם מ'ווייסט נישט צי זי האט באקומען א גט.

ר' יואל אשר: ניין, מ'קען זאגן די זאך, אז זי דארף עס קיינמאל נישט קענען, ס'קען ווערן פארברענט און נאך אלץ ווערט עס הייסן א גט. אלעמאל. ווייס איך נישט צי וועז ס'איז נישטא קיין עדי מסירה...

ר' יצחק: אוודאי! אוודאי, אוודאי, מ'ווערט עס נאר נישט וויסן! איטס א דיפערענט פראבלעם. דער גט איז געווארן, דו האסט א נייעם פראבלעם...

ר' יואל אשר: לכאורה עדי חתימה איז פשט אז די גאנצע זאך איז א שטר, האט צו טוהן מיט א פירוש...

ר' יצחק: יו קיפ אן מעיקינג דיס אפ. ס'איז נישט דעמאלטס, אלע גיטין ווערן וועז מ'גיט דעם גט. ס'איז דא אן אנדער פראבלעם: שפעטער האט מען נישט קיין ראיה. נאו פראבלעם, ס'איז א נייער פראבלעם. דער רמב"ם זאגט ווערט דעם האט מען מתקן געווען אז ס'זאל זיין עדי חתימה. אבער ס'איז נישט דא קיין צוויי סארטן גיטין – איינס וואס ווערט גלייך דעמאלטס, און איינס וואס ווערט

נאר אויב ס'בלייבט שפעטער. דעטס נאט טרו. איי פיגור איט. נישט אזא זאך.

ר' יואל אשר: פראקטיש ווייס איך נישט צי ס'וועט זיין שייך, ביי אן עדי מסירה ווייס איך נישט צי ס'וועט זיין שייך צו זאגן אז זי איז געווארן געגט, אויב ס'איז געווארן נשרף. פארוואס?

ר' יצחק: פארוואס? איי דאנט אנדערסטענד. דאס איז די הלכה, די גייענדיגע הלכה, אלע גיטין, אלע שטרות, אלע זאכן אויף דער וועלט ארבעטן אזוי. דו האסט א נייעם פראבלעם, דו קענסט נישט ברענגען קיין ראיה, ס'איז דא עצות פאר דעם, איך קען געבן עצות וויאזוי זי קען...

ר' יואל אשר: אבער וועז ס'איז עדי חתימה כרתי...

ר' יצחק: פארשידענע נאמנות וכו' ס'איז נישט דא.

ר' יואל אשר: ס'איז נישט דא מיט די חתימות, ניין?

ר' יצחק: לא נכון, דער גט ווערט נישט ווייל מ'קען ווייזן די חתימות, דער גט ווערט וועז מ'גיט עס.

ר' יואל אשר: אקעי.

ר' יצחק: מ'דארף טראכטן. ס'איז א נייע זאך, זי קען נישט ברענגען קיין ראיה, ס'איז דא אנדערע וועגן פון זיך צו סאלוון יענעם פראבלעם, ס'איז נישט דער איינציגסטער וועג, ס'איז דא וועגן, מ'דארף טראכטן. לאמיר שוין גיין ווייטער. זי קען דאך זאגן לבעלה **"גירשתני"**, און זי איז נאמן, אויב זי זאגט עס בפניו, למשל. פרעגט ער: וויאזוי? זאגט זי: ס'איז געווען א גט, מיינער איז געווארן פארברענט. וואס איז דער פראבלעם?

ר' יואל אשר: ס'איז נישט קיין שום פראבלעם.

ווארפן א גט פון אויבן אראפ ("היה הגג שלו והוא מלמעלה בו")

ר' יואל אשר: [[#6]] אקעי, נאך א פאל, פונקט ווי פריער וועז מ'וואוינט צוויי שטאק.

ר' יצחק: אה, סאו פריער האבן מיר געזעדט אז ער שטייט אונטן און ער ווארפט ארויף. מ'דארף מאכן א פעיפער עירפלעין, ווייל ס'איז אביסל שוועד...

ר' יואל אשר: צו ווארפן א גט.

ר' יצחק: מ'פארבינדט מיט א שטיינדל, יא. אקעי.

ר' יואל אשר: מ'קען אריינלייגן א צעטל. א בולעט ארבעט זייער גוט. **"היה הגג שלו והוא מלמעלה בו"**,

ר' יצחק: יא, פארקערט, אז ער איז אויפ'ן...

ר' יואל אשר: דאך און זי איז אונטן, ער ווארפט איר אראפ א גט, **"והיא מלמטה בחצר שלה וזרק לה גיטה"**, איז די הלכה: **"כיון שיצא הגט ממחיצות הגג"**, ס'איז שוין ארויסגעגאנגען פון די מחיצות הגג, **"והגיע למחיצות מקומה שהיא עומדת בו"**, ס'איז שוין געלאנדעט אין דער מחיצה פון איר שטאק, איז **"נתגרשה"**, ס'דארף נישט אמאל אנקומען.

די שוועריגקייט אין דעם ציור פון די מחיצות

ר' יצחק: וואס הייסט מחיצות? איז דא אזוי ווי העכערע מחיצות וואס גייען ביז ארויף אויפ'ן דאך? וואס מיינט **"הגיע למחיצות"**? איך כאפ נישט וואס ס'מיינט.

ר' יואל אשר: אין דעם אויר מחיצות, אזוי ווי ער האט געזאגט פריער.

ר' יצחק: יא, אבער פריער האב איך פארשטאנען, ס'איז דא א, לאמיר זאגן צען טפחים מחיצה, יעצט ער האט ארויסגעווארפן, ס'שטעקט שוין העכער.

ר' יואל אשר: יא, ס'איז אראפגעפאלן שוין אין דעם שטח פון וואו ס'הייבט זיך אן די מחיצות.

ר' יצחק: סאו אזוי ווי לאמיר זאגן איר האט א מחיצה צען טפחים, ס'דארף זיין אזוי לאו. יא, דאס איז דער טייטש, אקעי.

ר' יואל אשר: איך מיין אזוי, ניין?

ר' יצחק: נאר איך האב געוואלט וויסן וואס דער טייטש איז.

ר' יואל אשר: סאו בעיסיקלי שטייט נישט דא קיין חידוש, ער וויל נאר זאגן דאס...

ר' יצחק: נעקסטע שטיקל גייט זיין א חידוש. אבער דאס איז א סתירה: **"יצא ממחיצות הגג והגיע למחיצות"**, פארשטייסט? סאו מ'פרעגט: וועז ס'ליגט נאך אויבן, אויטסייד די מחיצות הדאך, אבער ס'איז נאכנישט דא אזוי הויך מחיצות?

ר' יואל אשר: ס'איז נאכנישט אין די... דאס וועט זיין דער צווישן-פלאץ, ס'קען יא זיין אזא ספק א זאך, ווייל נאך דיינע מחיצות, פאר ס'הייבט זיך אן אירע מחיצות, איז דאך אויך דא עפעס...

ר' יצחק: עפעס א שטח. דאס כאפ איך נישט, איך כאפ נישט דעם טייטש. ער זאגט יא, אז די גמרא זאגט אז די מחיצות החצר זענען **"גבוהות ממחיצות הגג"**, אזוי ברענגט ער פון דער גמרא. דער רמב"ם מאכט נישט קלאר דאס, אבער אזוי זעט אויס, אז אנדערע לערנען אנדערש. וואס איז דאס? אז מ'רעדט אז די אויטסייד מחיצות גייען העכער פון זיינע מחיצות. פארדעם, ס'איז דא פריער א סתירה פון דעם לשון, **"כיון שיצא ממחיצות הגג והגיע למחיצות שלה"**, וויאזוי דאס איז נוגע? אין מיין פיקטשער געווענליך, דעם דאכ'ס מחיצות זענען העכער. ניין, דא זענען געווען גאר הויכע מחיצות ארום און ארום, ס'איז געגאנגען נאך העכער פון די מחיצות הגג.

ר' יואל אשר: הגם ס'איז נאך טעקניקלי...

הלכה ו': ווארפן א גט אין פייער אדער וואסער אין איר רשות

ר' יצחק: רייט, אזוי זעט אויס מען רעדט דא.

ר' יואל אשר: וואס איז טאמער **"זרק לרשותה לתוך האש ונשרף או לתוך המים ואבד"**? דא איז דא דער צווייטער פאל, ער ווארפט אראפ און ס'איז פארברענט געווארן,

ר' יצחק: איז דא א פייער ביי איר אין חצר. ס'ברענט דאך א פייער.

ר' יואל אשר: יא, איז די זעלבע זאך נישט קיין גט. פארוואס? ווייל ס'איז נישט געווען הולך לנוח, לכאורה.

"אבל אם הגיע לרשותה, ואחר כך באה אש ושרפתו", אבער אויב ס'איז שוין אנגעקומען אין איר רשות, ס'האט שוין געלאנדעט אויף דער ערד, און דעמאלטס איז עס געווארן פארברענט, **"הרי זה גט"**, ווייל ס'איז שוין געווען אין איר רשות.

ס'איז א קשיא פארוואס ער דארף עס איבערזאגן אזוי ביידע פעלער אזוי קלאר. ער וואלט געקענט זאגן אז אויב איינער וואוינט אויבן און איינער אונטן, און מ'האט עס געווארפן. ביי ביידע איז דאך ממש די זעלבע הלכה. אפשר וויל ער זאגן דעם חידוש פון די מחיצות וואס זענען העכער. אינטערעסאנט קומט אויס אז...

ר' יצחק: ער וויל עס נאר זאגן. אקעי. [[#2]] נייע הלכה אבער דא.

ווארפן א גט אויף א שטעקן אדער א שפיז (מקום המשתמר)

ר' יואל אשר: זאגט ער, מ'דארף עס ווארפן אין איר רשות אין א וועג וויאזוי מ'לייגט אראפ א זאך אז עס קען זיך האלטן. אבער אויב ווארפט מען עס אויף עפעס וואס ס'גייט זיך דארטן וואלגערן און ס'גייט גלייך אראפפאלן, טויג נישט. אדער אפילו ס'וועט זיך אריינשטעכן, וואס איז נישט קיין וועג פון עס האלטן. סאו **"זרקו על גבי קנה"**, ער האט עס געווארפן אויף א שפיז אדער א שוועדד,

ר' יצחק: קנה מיינט סתם א שטעקן, און רומח מיינט א שפיז,

ר' יואל אשר: ניין? יא, א שטעקעלע. אבער נישט א ברייט פלאץ וואו מ'קען אראפלייגן א שטר, נאר עפעס וואס אויב וועט עס ליגן דערויף פאר אביסל, וועט עס ליגן אויף אביסל, אדער זיך אריינשטעכן דערויף, אבער ס'איז נישט סטעיבל, **"אינו גט, עד שינוח במקום המשתמר בו"**.

ר' יצחק: ס'דארף זיין א פלאץ וואו עס קען ווערן אפגעהיטן. [[#3]] זייער גוט, דאס איז א נייע הלכה, אז ס'דארף זיין א מקום המשתמר. נישט נאר ינוח,

ר' יואל אשר: נאר ס'דארף אויך זיין ינוח במקום המשתמר. מ'לערנט עס אראפ כאילו פון בידה, כאילו ס'דארף זיין ענליך צו ידה,

ר' יצחק: אזוי דוכט זיך מיר געדענק איך. ס'איז שווער צו גלייבן? יא.

הלכה ז': צוויי חצירות און צוויי קופות (זו לפנים מזו)

דער דין ביי שתי חצירות

ר' יצחק: אקעי, וואס איז טאמער ער האט צוויי חצירות, ס'איז נישט איינס אויפ'ן צווייטן,

ר' יואל אשר: נאר סתם איינס איינעם צווייטן. איינער האט א גרעסערע חצר, און אין דער גרעסערער חצר איז דא א קלענערע חצר. ס'איז **"שתי חצירות זו לפנים מזו"**, איינס אינעווייניג פון דער אנדערער, **"פנימית שלה"**, די קלענערע, די אינעווייניגסטע דירה איז אירע, **"וחיצונה שלו"**, זיינע איז די דרויסנדיגע, ער נעמט אינגאנצן ארום איר חצר. **"וכתלי החיצונה גבוהות על הפנימית"**, די דרויסנדיגע וועלן זענען גרעסערע וועלן ווי די אינעווייניגסטע וועלן פון איר חצר. איז אזוי, **"כיון שזרק הגט לתוך אויר החיצונה"**,

ר' יצחק: פשוט! איינמאל מ'האט אריינגעווארפן דעם גט אין דער אויר החיצונה, אז ס'זאל לאנדן,

ר' יואל אשר: מ'ווארפט עס אויף א וועג

ר' יצחק: אז ס'זאל

ר' יואל אשר: פאלן אין דער פנימית. אבער יעצט, ס'איז נאך דא די רגע וואס איז אין דער אויר החיצונה, ווייל די וועלן פון דער חיצונה זענען העכער.

ר' יצחק: ער ווארפט עס ארויס, ער שטייט אין דער פנימית, און ער ווארפט עס ארויס צו דער חיצונה.

ר' יואל אשר: פנימית שלה, חיצונה שלו, פארקערט. מ'ווארפט עס אריין, ער ווארפט עס אריין אינגאנצן פון דרויסן. סאו אבער נאך פאר ס'לאנדט אריין אין דער פנימית, איז עס נאך אין

ר' יצחק: דער חיצונה וואו

ר' יואל אשר: עס זענען דא גרעסערע מחיצות. סאו יעצט איז עס בסך הכל נאר פראטעקטעד פון די מחיצות פון דער חיצונה. סאו טעכניש איז עס נאך דערווייל אין דעם מאנ'ס חצר, אויפ'ן וועג צו לאנדן אין דער פנימית.

ר' יצחק: איך ווייס נישט וואס דא... ער דארף נישט אריינווארפן אין דער פנימית בכלל. פלעין, ס'איז גענוג אז ער ווארפט אריין אין דער חיצונה.

ר' יואל אשר: ניין, ניין, ניין, די חיצונה איז דאך זיינע. די חיצונה איז דאך זיינע. וואס זאגט ער? ניין, ניין, ניין. ער ווארפט עס באופן אז ס'זאל פאלן אין דער פנימית.

ר' יצחק: שטייט נישט אין רמב"ם, באט רייט, יור אימעדזשיניג דעט.

ר' יואל אשר: ס'שטייט יא, מ'וועט שוין זען וואס ער וויל ארויסברענגען מה שאין כן. **"שהפנימית בכתלי החיצונה משתמרת"**. די אינעווייניגסטע, די פנימית איז אן אייגענע רשות, איז איר אייגענע רשות. און וועט ס'איז זיכער אז וועט ס'פאלט אריין דארטן איז גוט. סאו אפילו וועט ס'איז שוין אויפ'ן וועג אהין, איז עס ארומגענומען מיט די וועלן פון די דרויסנדיגע וועלן

ר' יצחק: איז אויך די וואלן פון דער פנימית.

דער דין ביי שתי קופות און דער חילוק צווישן חצירות און קופות

ר' יואל אשר: אה, גוט, פנימית בכתלי החיצונה משתמרת. "**מה שאין כן בקופות**". ס'איז אבער א זאך וואס איז זייער ענליך. אויב מען טראכט פון דעם ענין פון, כ'ווייס, ארכיטעקטיש איז עס זייער ענליך, אבער די הלכה וועט זיין אנדערש. און ער איז מסביר: "**כיצד?**" מיר האבן יעצט געהערט וועגן א גרויסער חצר, איינס אין דער אנדערער, אבער ס'איז דא אסאך א קלענערער פארנעם, "**שתי קופות זו לפנים מזו**", א גרויסע באקס און אין דעם א קלענערע באקס. "**הפנימית שלה**", די אינעווייניגסטע קופה, די קליינע באקס וואס ליגט אין דער גרעסערער באקס איז איר באקס, "**והחיצונה שלו**", די דרויסנדיגע איז זיינע. "**וזרק לה גיטה לתוכן**", ער טראגט אראפ א גט אין דער אינעווייניגסטער קופה, איר קופה, "**אפילו הגיע לאויר הפנימית**", ס'איז אראפגעקומען אפילו אין דער אויר פון איר קופה, איז "**אינה מגורשת**", איז זי נישט מגורשת, "**עד שינוח על צד הקופה הפנימית**", ביז ס'וועט אנקומען ביי דער זייט פון דער אינעווייניגסטער קופה. [#4]

איך מיין אז וויאזוי איך האב געזען עס מסביר זיין איז, אז ביי שתי קופות, דער פלאר איז דעם בעל'ס, ווייל די גאנצע קופה איז זיינע, זי האט דאס פלאץ אין איר קופה. סאו אפילו ווען ס'לאנדט אויפ'ן פלאר פון דער קופה, ליגט דאך עס אויף זיין רשות.

ר' יצחק: דער רמב"ם גייט זאגן: "**במה דברים אמורים...**" לאמיר אויספירן.

ר' יואל אשר: אקעי, לאמיר ענדיגן די גאנצע תמונה, ער זאגט אזוי: "**במה דברים אמורים בשהיתה מוטה על צידה ואין לה שוליים**", אז די אינעווייניגסטע קופה ליגט, ליגנדיג, און ס'נעמט נישט אויף פלאץ, ווייל ס'ליגט שיף. "**אבל אם יש לה שוליים**", אבער אויב ס'האט שוליים – וויאזוי זאג איך דאס וואלט שוליים אין אידיש? ס'האט אן אונטן פארט, יא, א באטעם – "**אפילו נח בקרקעיתה**", דעמאלטס אפילו אויב ס'האט געלאנדעט אויף דער קרקע, אויפ'ן אונטן פון דער אינעווייניגסטער קופה, "**אינה מגורשת**". פארוואס? "**שכלי של אשה ברשות הבעל אינו קונה לה הגט אלא אם כן אינו מקפיד על מקומו**".

ער זאגט אזוי: ווען ס'איז א גרעסערע באקס און א קלענערע באקס, די גרעסערע באקס איז דעם מאנ'ס באקס, און אינעווייניג איז דא א קלענערע באקס. איז היות די גאנצע באקס איז דעם מאנ'ס רשות, איז אויך דער באטעם פון דער קלענערער באקס אויך אין דעם מאנ'ס רשות. וואס איז יא דער ווייב'ס? די עצם קופה. סאו ווען ס'לענט זיך אן אויף דער וואנט פון דער קופה, דעמאלטס איז עס בסדר, ווייל די וואנט האט ער איר געגעבן, דאס ביסל אויר. די זעלבע זאך אויב די קופה ליגט געלייגט אויף א שיפער פאזישען, נעמט עס נישט אויף פלאץ פון דעם באטעם פון דעם מאנ'ס קופה, זייער אינטערעסאנט. [#5]

יא, יא, און וואס איז זייער פשוט אבער? דאס איז ביי א קופה, אבער מה שאין כן ביי חצירות זאגט מען נישט אזוי. חצירות, ווען א מאן גיט דער פרוי די אינעווייניגסטע חצר, איז נישט פשט אז זי האט נאר די אויר, זי האט די קרקע. ער האט אוועקגעגעבן בעיסיקלי, ווען ס'איז א קלענערע חצר און א גרעסערע חצר, זאגט ער אז די קליינע חצר פארט באלאנגט נישט צו דער גרעסערער חצר, ס'איז א זאך פאר זיך. ממילא, ווען מ'לייגט אראפ אויפ'ן פלאר פון דער אינעווייניגסטער חצר, האט מען אראפגעלייגט אויף איר פלאר, אנדערש ווי ביי קופות.

דער רמב"ם האט אונז דא בעיסיקלי געזאגט אז אין דער רשות הבעל, אויב די פרוי זיצט אין דער רשות הבעל, אדער זי האט עפעס, איך ווייס, אז זי האט א באקס אין דער רשות הבעל, איז נאר אויב דער בעל איז נישט מקפיד. אבער אויב עס איז צוויי חצירות, ער האט איר מקנה געווען די חצר, דעמאלטס האט ער איר געגעבן די גאנצע קרקע החצר. איז פון ווען מען ווארפט אריין, און מען ווייסט אז עס גייט לאנדן אין איר חצר, איז שוין גוט.

ר' יצחק: הייסט עס שוין אריינגעלייגט אין איר רשות. [#6]

דיסקוסיע: שיטת המגיד משנה און די שוועריגקייט אין דעם דין פון שתי חצירות

ר' יצחק: די ערשטע קעיס פארשטיי איך נישט. די ערשטע קעיס פארשטיי איך נישט. זאגט דער הייליגער מגיד משנה: "**ואין דבר זה מצוי כדי להאריך בו, ובהלכות לא זכרו דינין אלו כלל לפי שאינן מצויין**".

ר' יואל אשר: דער מגיד משנה איז

ר' יצחק: געווען א קלוגע זאך. זאגט ער, וואס ווילסטו פון דעם? האסט נישט וואס צו טוהן מיט דער צייט צו רעדן פון אזעלכע פאני סיטשועישאנס? ס'איז נישט נוגע. ער זאגט אז די אנדערע האבן בכלל געהאלטן – דער רמב"ם האט עפעס געלערנט אז די קופה ליגט ברשות הבעל, פונדעם איז די פראבלעם פון כליו של לוקח ברשות מוכר. אבער אנדערע האבן געלערנט אז אפשר ליגט עס אין אן אנדער פלאץ, די שאלה איז זיין חיצוניות'דיגע קופה, דאס איז די רשות מוכר. עקטשולי, ס'איז נישט נוגע די הלכה, מ'קען גיין ווייטער.

איך פארשטיי נישט די ערשטע הלכה. וויאזוי קען זיין אז ס'ליגט נאך אין זיין אויר, וויבאלד אז די פנימית איז משתמר, איך כאפ נישט וואס העלפט עס. איי ממש דאונט אנדערסטענד, די ערשטע הלכה פארשטיי איך נישט, די צווייטע הלכה דווקא מאכט סענס.

ר' יואל אשר: מ'קען יא הערן, ווייל... וואו זענען די וועגט? די וועגט זענען וועגט פאר ביידע חצירות,

ר' יצחק: זיי זענען גרעסערע וועגט. אבער ס'איז נישט איר חצר.

ר' יואל אשר: יא, סאו ס'פארט דאך אין אן ענגל טוערדס... ס'איז א ווירד זאך, ווייל מ'וויל דאך יעצט אויסרעכענען א ספליט סעקאנד,

ר' יצחק: די מעשה פון ווען ס'איז,

ר' יואל אשר: דאס איז דאך די מעשה. עי-איי קען נישט אמאל אויסרעכענען דעם

ר' יצחק: ספליט סעקאנד פון וועו ס'איז געווען צווישן... ביי דראונס נעמט זיי א לאנגע צייט צו פליען. די חכמים האבן געוואוסט אז ס'גייט זיין דראונס. ניין,

ר' יואל אשר: איך ווייס נישט. אבער יעצט ער ווארפט אריבער מיט א שטיינדל. דאס איז פון וואס מ'רעדט דא, דער ספליט סעקאנד. אבער ער זאגט אז ס'איז געעימט, ס'איז אין א שיפן ענגל אז ס'זאל לאנדן אין דער פנימית.

ר' יצחק: דאס אז ס'איז נאך די וואנט פון דער חיצונה,

ר' יואל אשר: דאס אז ס'איז נאך די וואנט פון דער חיצונה, די וואנט ארט נישט, ווייל די וואנט איז א וואנט פאר ביידע. אבער וואס זאגסטו אז מיר קומען צו דער וואנט? פארוואס קוק איך נישט העכער וועלכער רשות? יעצט איז מען דאך העכער זיין רשות.

ר' יצחק: איך פארשטיי נישט וואס קומט אריין צו דער וואנט.

ר' יואל אשר: פארוואס, איך ווייס נישט, ווייל העכער צען טפחים באלאנגט דאך נישט גארנישט פאר קיינעם, יא? אין הלכות שבת. ממילא קוקט מען נאר נאך וועלכע וואנט ס'איז.

ר' יצחק: ניין, ס'קען זיין אן אנדער זאך. ס'קען זיין אז כאילו וועו א מענטש וואוינט אין אזא סארט שטח, האט ער יא א געוויסע שליטה כביכול אין דער גאנצער זאך, ווייל דאס איז דאך זיין וואנט. כאילו עפעס, אויב יענער צעברעכט זיין וואנט, קען ער רופן לדין תורה. פארוואס צעברעכט מען אים מיין וואנט? כאפסט וואס איך מיין? עפעס אזא סברא, איך ווייס נישט, א דין תורה, באט דאס זעט מען אויס, ווייל ס'איז דאך נישט קיין דין פון קנין. אזוי ווי מ'האט געלערנט, דער עיקר איז אזוי ווי ס'הייסט דיינס, הגיע לידה. דאס הייסט הגיע לידה. אקעי. איי דאנט נאו, לאמיר לערנען ווייטער. [[#7]]

הלכה ח': ווארפן א גט וועו די פרוי איז אין דעם מאנ'ס הויז אדער חצר

ר' יצחק: גייט מען לערנען וואס אויב ס'איז אין זיין חצר, אין זיין רשות, יא? איז דאך נארמאל, זיי ווואוינען דאך צוזאמען, און ער גיט איר א ווארף א גט. איין טאג,

ר' יואל אשר: פשש, גט. **"זרק לה גיטה והיא בתוך ביתו או בתוך חצירו"**, די פרוי איז דארטן ווו זי איז. ווו איז א פרוי?

ר' יצחק: אין דעם מאנ'ס הויז. רייט, נאר מ'האט דאך געלערנט, ושלחה מביתו מיינט נישט אז מ'דארף איר אוועקשיקן. דאס איז די נפקא מינה פון יענער הלכה, רייט?

ר' יואל אשר: ער דארף איר נישט ארויסשיקן פון זיין הויז.

ר' יצחק: יא, באט וואס מ'האט געלערנט, דער רמב"ם האט געזאגט, ושלחה איז נישט ליטעראלי,

ר' יואל אשר: ס'איז לאו דווקא, רייט.

ר' יצחק: מ'דארף בכלל נישט פארשיקן.

ר' יואל אשר: אויב איז עס בתוך ביתו או בתוך חצירו, דעמאלטס קען מען עס נישט אראפלייגן לעבן איר מיט'ן חשבון אז ס'איז איר רשות.

הלכה ט': אירע כלים און איר בעט אין דעם מאנ'ס הויז

גדר "דבר מועט" אנטקעגן ד' אמות

ר' יואל אשר: זי האט דארטן עפעס א קליינעם פאקעט בוק, אדער א **צלוחית** – א באטל, אדער א קליינעם בעסקעט, **קפיפה** איז א בעסקעט, רייט? **וכיוצא בהן...** ס'טייטש, בעיסיקלי, איר פאקעט בוק, אירע זאכן. יא, אבער אפילו ס'איז געלעגט אויף זיין פלאר. אבער אויף א קליינעם דבר מועט איז נארמאל אז א מענטש קען...

ר' יצחק: ער גיבט איר רעכט כאילו זי זאל לייגן איר פאקעט בוק.

ר' יואל אשר: איך וואלט אפשר געזאגט אזוי: לגבי הלכות שבת האבן מיר דאך געהאט אז ארבע אמות של אדם איז מקומו. און דא איז נישט דא, זי האט נישט אירע ד' אמות ארום דעם, ווייל זי איז אין דעם הויז פון דעם מאן. נאר ממש אדער איר גוף, אדער איר פאקעט בוק, אפילו אויב ס'ליגט אויפ'ן פלאר. אבער ס'איז ממש עפעס אזוי ווי כמעט אזוי ווי איר גוף.

די הלכה פון א בעט וואס איז הויך עשרה טפחים

ר' יואל אשר: [[#3]] **וכן אם הגיע למיטה שהיא יושבת עליה...**

ר' יצחק: באלד זעסטו ס'איז יא דא א זאך ווי ד' אמות, באט מיט א ספעציעלן תנאי, יא, די נעקסטע הלכה.

ר' יואל אשר: אה, די בעט אויף וואס זי זיצט, **והיתה גבוהה עשרה טפחים**,

ר' יצחק: אז ס'הייסט ס'האט א רשות לעצמה, עשרה טפחים הייסט דאך א רשות.

ר' יואל אשר: רייט, איז **הרי זו מגורשת**.

ר' יצחק: פארוואס? **שהרי חלקה רשות לעצמה**. דאס הייסט, ס'איז נישט איר רשות, אבער זי זיצט כאילו דא, ס'איז איר בעט.

ר' יואל אשר: רשות לעצמה איז אזוי ווי די... אויך האט ער פארשריבן **ואין הבעל מקפיד על מקום כרעי המיטה**. אה, ס'הייסט העכער עשרה טפחים, דא ניצט ער יא די עשרה טפחים פון הלכות שבת. רייט. העכער עשרה טפחים איז –

ר' יצחק: דאך בעיסיקלי א רשות לעצמו, ס'איז אן עקסטערער שטח. איי, ס'ליגט דאך אין זיין בעק, אין זיין הויז? נו, וואס ליגט דארט? קליינע פיסלעך. ער קען דאך ניצן אונטן, רייט? אונטער דער בעט האט ער דאך נאך. סאו, דאס איז עפעס אן עקסטערע רשות.

דיסקוסיע: דער חילוק צווישן א כלי און א בעט לגבי קפידת הבעל

ר' יואל אשר: ניין, אבער פארוואס זאגט מען נישט אז א מיטה איז אויך, אזוי ווי א מאן לאזט דער ווייב זאגן אז דער פלאץ פון דיין פאקעט בוק איז דיינס, דער פלאץ פון דער מיטה איז דיינס?

ר' יצחק: נישט דער גאנצער פלאץ. רייט. ס'איז איר מיטה.

ר' יואל אשר: וואס הייסט איר מיטה? ס'זעט אויס ווי די קפידא איז געווען אויף דעם עקטשועל פלאץ, איבעראל האט מען אנגעפילט מיט זאכן און דאן... אינטערעסאנטע זאך.

ר' יצחק: נאך, נאכאמאל, מ'פילט אן. דאס איז דאך זיינס, ער גיבט נישט אוועק א גאנצע ד' אמות אין זיין הויז, א גאנצן מקום אינמיטן.

ר' יואל אשר: און דער ראב"ד האט יא געזופן דעם פלאץ **"עמו בבית"**.

ר' יצחק: [[#4]] אלעס איז זיינס, ער רעדט נישט לגבי דעם.

הלכה י': השאילה הבעל מקום בחצירו ולא ייחדו

ר' יואל אשר: שוין, ווייטער: **"השאילה הבעל מקום בחצירו ולא ייחדו"**, אויב דער בעל האט פארבארגט פאר דער פרוי. זאגט ער, איך בארג דיר דעם פלאץ, איז דיין פלאץ.

ר' יצחק: לכבוד דעם גט, יא, נישט א גאנץ יאר.

ר' יואל אשר: אה, לכבוד דעם גט?

ר' יצחק: איך מיין אזוי, מ'טוט עס בדוקא.

ר' יואל אשר: אה, כדי זי זאל קענען... אה, אלרייט, ווי לאנג זיי ווּאוינען צוזאמען, בארגט ער איר נישט קיין פלאץ. זענען ביידע שותפים,

ר' יצחק: אדער ווי, וואטעווער, דער ניצט, ניין, אבער זי ווּאוינט אין זיין הויז.

ר' יואל אשר: אבער יעצט וויל ער דאך זי שוין גט'ן. זאגט ער, מ'איז מייחד א מקום פאר דיר אין דעם... איך בארג דיר א פלאץ. אבער **"ולא ייחדו"**, נישט מייחד געווען א געוויסן פלאץ. ער האט נישט געזאגט דא, די ד' אמות. **"וזרק לה הגט והגיע לארבע אמות שלה שהיא עומדת בהן"**, וואלט אפילו ער איז נישט מייחד געווען א פלאץ, אבער ווען ער זאגט איך בארג דיר דעם פלאץ, מיינט עס צו זאגן דעם פלאץ לעבן וואו זי שטייט. **"וזרק לה הגט והגיע לארבע אמות שלה שהיא עומדת בהן, הרי זו מגורשת"**. ס'קען זיין אז דאס האט יא צו טוהן מיט דעם דין ד' אמות. אז ווען מ'פארבארגט ביי איינעם א פלאץ, א בעיסיק פלאץ הייסט ד' אמות.

ר' יצחק: ד' אמות של אדם איז אביסל...

ר' יואל אשר: האט ער דאס פארבארגט, איז **"הרי זו מגורשת"**.

ר' יצחק: רייט.

הלכה י"א: נתגלגל ונפל על גבי קורה או סלע

די דריי תנאים פון "חלק רשות לעצמו"

ר' יצחק: [[#5]] **"נתגלגל"**. וואס איז אויב ס'איז נישט גלייך אנגעקומען? יעצט הייבט זיך אן די שאלה צי ס'איז אינגאנצן אנגעקומען, יא?

ר' יואל אשר: **"נתגלגל ונפל על גבי קורה או סלע רחוק ממנה"**, ער האט עס געווארפן צו איר, און ס'האט זיך ארויסגעראלט פון איר שטח,

ר' יצחק: געראלט עפעס, ס'איז עקטשולי ארויסגעפאלן.

ר' יואל אשר: ארויפגעפאלן אויף א קורה אדער א סלע וואס איז נישט לעבן איר. איז אזוי: **"אם היה המקום שנפל עליו"**, אויב דער פלאץ אויף וואס ס'איז געפאלן איז א פלאץ וואס איז **"אין בו ארבע אמות על ארבע אמות"**, ס'איז אביסל פארקרימט דא דאס לשון. **"ואינו גבוה עשרה"**, ס'איז אויך נישט גבוה עשרה, **"ואין לו שם לווי"**, הייסט עס נישט א פלאץ פאר זיך, אהה. **"הרי זה לא חלק רשות לעצמו וכאילו היא והוא במקום אחד"**, הייסט עס אזוי ווי ס'איז געפאלן ביי דעם פלאץ וואו זי איז, אפילו ס'איז א פאר אמות אפגערוקט.

אבער אויב ס'פעלט איינער פון די תנאים, ס'טייטש, דער פלאץ, די קורה אדער דער סלע וואו ס'איז געפאלן איז:

* א פלאץ פון ארבע אמות פאר זיך,

* אדער א פלאץ וואס איז גבוה עשרה – וואס דאס מאכט עס אויך, אין הלכות שבת האבן מיר דאס געהאט, ס'מאכט עס עפעס אן עקסטערן פלאץ לעצמו –

* אדער דער פלאץ האט א שם לווי, מ'רופט דאס דאס און דאס בערגל, באקומט עס א מקום פאר זיך,

חלק רשות לעצמו, און **מקום אחד השאיל לה**, קען מען נישט זאגן אז דעם פלאץ האט דער מאן איר פארבארגט, **שני מקומות לא השאיל**. ער האט איר געגעבן איינמאל –

ר' יצחק: איינער פון –

ר' יואל אשר: די דריי תנאים איז נישט געשען, הייסט עס אן עקסטערער פלאץ, יא, אן עקסטערן פלאץ האט ער איר נישט געבארגט. ווען דער פלאץ איז בטל, איז עס נאר נאך שטח אויף דעם זעלבן פלאץ, קען הייסן אז דאס איז דער פלאץ וואס –

ר' יצחק: ער האט איר פארבארגט.

דיסקוסיע: וועלכע ד' אמות האט דער מאן איר פארבארגט?

ר' יואל אשר: ס'זעט אויס אז ס'איז נישט דוקא די ד' אמות וואו זי שטייט; עני ד' אמות וואו מ'דארף פאר'ן גט, יענע ד' אמות האב איך דיר פארבארגט. אבער אויב איז עס א מקום מסוים, און ער האט וועט געדארפט אינזין האבן יענע ד' אמות אנדערש ווי די ד' אמות וואו זי שטייט יעצט אויף, האט ער איר סתם נישט פארבארגט.

ר' יצחק: איך גיב דיר עני פלאץ די ד' אמות,

ר' יואל אשר: באט נישט, אה איך פארשטיי. אבער לכאורה אויך נישט די ד' אמות אויף וואו זי איז געשטאנען.

ר' יצחק: יא, אבער ער האט דאך געוואלט זי זאל באקומען דעם גט, דאס איז דאך געווען די גאנצע פוינט פון דער השאלה.

ר' יואל אשר: דאס איז דאך אויך, איך ווייס עפעס נישט, אז מ'זאגט אז נאכדעם וואס ער פאלט, זאגט מען, אה דער פלאץ, און ס'איז דאך נישט ווייט פון וואו זי איז, ס'איז נישט אזא נפרד'דיגע זאך פון וואו זי איז, זאגט מען אה, נישט וואו דו שטייסט עקטשולי, נאר דער פלאץ. אבער אויב איז דער פלאץ אן עקסטערער פלאץ ממש, ווייל ס'איז דא עפעס וואס מאכט עס עקסטער, אדער וועגן די ד' אמות וכדומה, איז **אינה מגורשת עד שיגיע לה הגט**.

הלכה י"ב: זרק לה גיטה לרשותה ועבר בתוך רשותה

דער תנאי פון "סופו לנוח ברשותה"

ר' יצחק: אקעי. יעצט וואס איז וועט ס'איז יא איר רשות? יא, אבער ס'איז ארויסגעפאלן.

ר' יואל אשר: יא, **זרק לה גיטה לרשותה**, אין איר רשות, אין איר חצר אדער וואס, **ועבר בתוך רשותה שהיא עומדת בה, ונפל חוץ לרשותה**, זי שטייט אויך אין איר רשות, אבער געפאלן איז עס אינדרויסן פון איר רשות. **אף על פי שעבר בפחות משלשה סמוך לארץ**, אפילו אויב דער וועג וויאזוי מ'האט עס געווארפן איז געווען זייער נידריג, און ס'איז געפלויגן אין איר שטח אין די פחות משלשה סמוך לארץ וואס הלכה'דיג הייסט עס ארץ, איז אבער **אינה מגורשת משהגיע לאויר רשותה, "אלא אם כן סופו לנוח ברשותה"**. מיר האבן דאך פריער אויך געהאט אז ס'דארף זיין סופו לנוח. סופו לנוח דארף זיין אויך אז סופו לנוח ברשותה. ממ-הם. און דא איז דאך נישט געווען סופו לנוח אין איר רשות.

ר' יצחק: דאס וואס איז געווען אינמיטן לבוד, דאס איז נישט גוט, ווייל לבוד לגבי גט – לגבי הלכות שבת למשל, איז דא יא דא חילוקים. אבער לגבי גט הייסט דאס נישט אנגעקומען, ס'דארף האבן געפלאנט אנצוקומען.

פארגלייך צו דער פריערדיגער הלכה פון פייער

ר' יואל אשר: אויף איין זאך, דעמאלטס ביי דעם פייער וואלט מען דאך אויך געקענט זאגן אז ס'איז דאך נישט סופו לנוח ברשותה,

ר' יצחק: ברשות האש. הכי נמי,

ר' יואל אשר: דעמאלטס איז טאקע נישט געווען, ביי פייער איז גאר אן אנדער תירוץ... אלע פייערס זענען אזוי. לויט'ן רמב"ם, יא, אמת. ניין, דארטן איז געווען דער וואס האט מען געזאגט אז ס'וועגדט זיך צי וועט מ'האט עס געווארפן איז שוין געווען דאס פייער, אקעי. שטעלט ער דאך,

ר' יצחק: אקעי. ניין, דארט האט מען פארקערט, האט מען געזאגט אז אין עני קעיס וואס ס'איז געווארן פארברענט איז נישט סופו לנוח. אקעי.

היתה עומדת על גגה ונפל בגג אחר

פשט אין רמב"ם: אין בני אדם מקפידין

ר' יצחק: "**היתה עומדת על גגה**", אקעי,

ר' יואל אשר: "**היתה עומדת על גגה**", זי שטייט אויף איר דאך, דער דאך פון איר הויז, "**וזרקו לה**", און ער ווארפט עס ארויף צו איר דאך. אבער למעשה, "**ונפל בגג אחר סמוך לו**", ס'איז געפאלן אויף דעם נעקסטן דאך לעבן וואס ער האט געווארפן, נישט דעם דאך וואו ער האט געוואלט ווארפן. איז אזוי, איז "**אם יכולה לפשוט ידה ולנטלו**", אויב זי שטייט אויף איר דאך, זי קען זיך אביסל איבערבייגן צו דעם נעקסטן דאך און עס נעמען. "**הרי זו מגורשת**", איז זי מגורשת, "**שאף על פי שדיורין חלוקין למעלה**" זענען טאקע צוויי אנדערע גגות פון צוויי אנדערע הייזער,

ר' יצחק: "**כשם שהן חלוקין למטה**", ס'הייסט,

ר' יואל אשר: הגם זיי, ס'הייסט נישט טאקע ווי צוויי אנדערע רשויות, ווייל יעדער דאך גייט נאך דעם הויז פון וועמען ער דאכט. יעדער דאך דאכט איינעם. וועמען דאכטסטו? דו דאכטסט דאס הויז. אבער "**אין בני אדם מקפידין על מקום כיוצא בזה**", דער דאך איז דאך נישט א פלאץ וואו מ'איז דא די זעלבע קפידא, מ'גייט דארטן נאר ארויף באופן עראי.

ר' יצחק: ס'שטערט נישט פאר א מענטש וועט מ'קריכט אויף יענעמ'ס דאך אויף אזוי ווייט אז כאילו דו נעמסט א גט זאל אנקומען דארט.

ר' יואל אשר: ממילא, יא, איי נאו. איז אביסל געפאלן אין דער רשות וואו זי...

שיטת הראב"ד אנטקעגן דעם רמב"ם

ר' יצחק: ראב"ד זאגט ער פארשטייט נישט וואס דער רמב"ם וויל דא, ער פארשטייט נישט וואס זיין קשיא איז, מיר וועלן זען א שטיקל זמן. דער ראב"ד זאגט אז דאס וואס שטייט "**דיורין חלוקין**" מיינט צו זאגן אז ביידע זענען זיינס, אבער לגבי דעם דאך האט ער יא געגעבן פאר איר צוויי רשויות. דאס וואס מ'זאגט פריער אז צוויי רשויות לא משאלי אינשי רעדט מען...

ר' יואל אשר: דער רמב"ם האט אויסגעברייטערט די קולא גרעסער,

ר' יצחק: אפילו וועט ס'איז... דער רמב"ם האט געלערנט אז אפילו ס'איז אירס מיט נאך א לוי. דער ראב"ד האט געלערנט אז ס'רעדט זיך אז ביידע דעכער זענען זיינס, און ער האט איר פארבארגט ביידע דעכער. אה. אקעי. א נייע מעשה, וואו שטייען די עדים?

ר' יואל אשר: אויבן לעבן אים, און לעבן איר? זיי זענען די גאנצע זאך ווי ער ווארפט.

ר' יצחק: אקעי, זיי האבן ביינאקולערס, זיי קוקן פון דער עמפייער סטעיט בילדינג. וואס זאגט ער לעבן,

ר' יואל אשר: זאגט ער וווייטער.

ר' יצחק: די גאנצע מעשה האט נישט געשען, ס'איז דאך נאר פאר די רבנים –

ר' יואל אשר: אין ישיבה זאלן האבן וואס צו טוהן.

היתה ידה קטפרס

פשט אין רמב"ם

ר' יואל אשר: [[#6]] **היתה ידה קטפרס.** אויב איר האנט ליגט שיף, ליגט באופן מדרון – דאס ווארט קטפרס איז נאך א ווארט פאר מדרון, שיף, א שיפער פלאץ. זי האלט איר האנט שיף, ממילא אזא פאל קען מען נישט אריינלייגן זאכן אין איר האנט, ס'גייט אראפפאלן. פארשטייט זיך, ווען זי האלט איר האנט אזוי, קען עס זיין א כלי קבול. איר האנט איז נישט קיין כלי קבול יעצט. **וזרק הגט על ידה**, און ס'איז געשען דאס וואס עס געשעט ווען מ'לייגט זאכן אויף קטפרס'ס, **ונפל לארץ**. איז **אם נפל לתוך ארבע אמות שלה ונח**, אויב עס איז געפאלן אין אירע ד' אמות, **הרי זו מגורשת**,

ר' יצחק: ס'איז אנגעקומען אין אירע ד' אמות.

דיסקוסיע: אין וועלכער רשות קויפן פאר איר די ד' אמות?

ר' יואל אשר: א מינוט, דער רמב"ם זאגט מיר דא דאס ערשטע מאל די זאך פון אירע ד' אמות!

ר' יצחק: אפילו דער בעל האט עס נישט געבארגט, גארנישט, קיין שום עסק? מ'קען איר משאיל זיין. אה, דא רעדט מען וואו? אפשר רעדט מען אויך אין זיין רשות, און ער איז איר משאיל געווען.

ר' יואל אשר: אויב מ'רעדט אויב ער איז איר משאיל געווען, יא, נאר דא שטייט עפעס, **אם נפל לתוך ארבע אמות שלה.**

ר' יצחק: וואו? אין א רשות הרבים? אין איר אייגענער רשות?

ר' יואל אשר: הרבים אדער אין א רשות וואס באלאנגט פאר ביידע נישט? אדער באופן ווען ער האט נישט געבארגט?

ר' יצחק: ער זאגט נישט, איך ווייס נישט.

ר' יואל אשר: ניין, אבער דא זעט אויס אז ס'איז דא א דין ד' אמות. ניין, אבער פארשידענע פון די פריערדיגע הלכות וואלט אויסגעשטאנען.

ר' יצחק: מיר האבן נישט געזען נאכנישט קיין אנדערע ד' אמות, איך ווייס נישט. אז דאס איז אויב ס'איז געפאלן אין א נארמאלן פלאץ. אבער נפל, ס'שטייט נישט דא.

ר' יואל אשר: ס'שטייט נישט אין וועלכע ד' אמות. **לתוך ארבע אמות שלה**, ווא זי שטייט, אקעי. **הרי זו מגורשת.** אבער אויב **נפל לתוך הים או לתוך האש**, אפילו ס'איז אין אירע ד' אמות, יא? **אינה מגורשת. והוא...**

ווארפן א גט אין אירע ד' אמות ווען עס גייט לאיבוד

ר' יואל אשר: ניין, אבער דא זעט אויס אז דער דין ד' אמות איז ניין, אבער פארשידענע פון די פריערדיגע הלכות.

ר' יצחק: דא האסטו נאכנישט געזען קיין אנדערע ד' אמות. איך ווייס נישט. איז דאס אויב ס'איז געפאלן אין א נארמאלן פלאץ. אבער נאכדעם אויב ס'פאלט, ס'שטייט נישט דא. שטייט נישט אין וועלכע ד' אמות.

ר' יואל אשר: "לתוך ארבע אמות שלה", ווא זי שטייט, אקעי? **"הרי זו מגורשת"**, אבער אויב **"נפל לתוך הים או לתוך האש"**, אפילו ס'איז אין אירע ד' אמות, יא? **"אינה מגורשת, והוא שהיתה עומדת על גבי המים או סמוך לאש שמתחילת נפילתו לאיבוד היה עומד"**.

ר' יצחק: ממילא הייסט עס נישט.

ר' יואל אשר: ס'הייסט אזוי ווי נישט עומד לנוח.

ר' יצחק: דער זעלבער פראבלעם.

ר' יואל אשר: לאו סופו לנוח. יא.

ר' יצחק: ס'הייסט, ביז יעצט האבן מיר געזעדט לכאורה אין זיין רשות, יעצט גייען מיר רעדן קלאר אין רשות הרבים, אז ס'העלפט אויך נישט גוט. אקעי.

ר' יואל אשר: סאו אין רשות הרבים איז אירע ד' אמות כאילו אירע?

ר' יצחק: מ'וועט שוין זען.

ר' יואל אשר: דאס איז וואס רשות הרבים איז, אז יעדער האט זיינע ד' אמות.

ר' יצחק: מ'האט נאכנישט געזעדט ד' אמות, ניין ניין, ס'איז נישטא קיין ד' אמות, קוק, ס'שטייט נישט ד' אמות אין רשות הרבים. נעקסטע הלכה י"ג, יא?

ר' יואל אשר: גייט מען נאר קרוב.

הלכה י"ג: ווארפן א גט אין א רשות הרבים – די דרגות פון קרוב לו וקרוב לה

ר' יצחק: "זרקו ברשות הרבים" –

ר' יואל אשר: "זרקו לה ברשות הרבים או ברשות שאינה של שניהן", איז דעמאלטס קוקט מען צו וועמען ס'איז נענטער. צו וועמען איז עס נענטער? **"קרוב לו"**, דאס איז אויך געווען ביי קידושין א מעשה, **"אינה מגורשת"**, יא? **"היה הגט מחצה למחצה"**, וואס טייטש האלב אויף האלב, פונקט צווישן ביידע פון זיי, אדער **"ממחצה למחצה עד שיהיה קרוב לה"**, ווען ס'איז נישט זיכער קרוב לה. ס'איז דא אם קרוב לו, קרוב לה, און ס'איז דא וועז ס'איז נישט זיכער, נישט קלאר, אויסער דעם מחצה למחצה. יא?

ר' יצחק: יא, איך כאפ נישט קלאר וואס דאס מיינט. אקעי, קוק אין רמב"ם.

ר' יואל אשר: אבער גלייך דער רמב"ם גייט שוין זאגן וואס טייטש קרוב. ס'איז זייער ווירד, ווייל קרוב מיינט נישט מער ווי ס'איז צו אים. קרוב מיינט, די איינציגע זאך וואס איז אונז נוגע איז קרוב לה.

ר' יצחק: קרוב לו גייט אונז נישט אן. באלד ווען מען זען, יא. אבער קוק וואס דער רמב"ם זאגט: אינגאנצן קרוב לו העלפט גארנישט; האלב אויף האלב אדער קרוב לה איז ספק מגורשת.

ר' יואל אשר: זאגט דער רמב"ם וואס טייטש קרוב? היה קרוב לה, ניין.

ר' יצחק: היה קרוב לה נאך א דרגה.

ר' יואל אשר: היה קרוב לה דעמאלטס איז גוט. יעצט גייט זאגן דער רמב"ם וואס איז קרוב לה?

ר' יצחק: ס'שטייט נישט. נאכאמאל: **"היה קרוב לה כדי שתשוח ותיטלנו"**.

ר' יואל אשר: **"היה קרוב לה"**, ס'איז אנגעקומען נאנט צו איר, זאגט דער רמב"ם ווי נאנט צו איר? ס'איז דא צוויי מיני אפשענס: ס'איז דא גענוג נאנט אז אויב זי וועט זיך אייבייגן וועט זי עס קענען נעמען. כדי שתשוח, זי וועט זיך אייבייגן און עס –

ר' יצחק: נעמען. דאס איז נענטער ווי די פריערדיגע קעיס, רייט?

ר' יואל אשר: יא. איז **"הרי זה פסול"**, איז עס פסול מדרבנן, ווייל ס'איז טאקע קרוב לה, אבער נישט גענוג קרוב אז זי זאל עס קענען ריטשן.

ר' יצחק: ניין, פארקערט, דעמאלטס איז וועט ס'איז נישט –

ר' יואל אשר: וועט ס'איז נישט קרוב לה.

ר' יצחק: סתם קרוב לה. עד שיהיה קרוב לה, אינקלודינג קרוב לה. וועט ס'איז קרוב לה, אבער ס'איז נישט כדי שתשוח ותיטלנו, דעמאלטס איז עס ספק. וועט ס'איז אזוי קרוב לה כדי שתשוח ותיטלנו, דעמאלטס איז עס כשר מדאורייתא, פסול מדרבנן. **"עד שיגיע גט לידה ואחר כך תינשא בו"**. ס'קומט אן יא לידה אינגאנצן, ליטעראלי, דעמאלטס לכתחילה, ס'הייסט אויך מדרבנן.

חילוק צווישן גירושין און קידושין ביי קרוב לה

יעצט, אונז האבן נאכנישט מסביר געווען וואס טייטש קרוב לו, גייט דער רמב"ם מסביר זיין אין דער נעקסטער הלכה. אבער וועלכער קרוב איז א שייך, נישט שלא שתשוח, אלזא סתם קרוב, רייט? ס'איז מער חמור ווי ביי קידושין. ביי קידושין האבן מיר געזאגט אז קרוב לה איז מקודשת. ביי גירושין איז קרוב לה ספק, און קרוב לה כדי שתשוח איז פסול. אזוי קומט דא אויס, שטימט? און דער רמב"ם איז מסביר, וואס טייטש קרוב לה?

הלכה י"ד: דער גדר פון "קרוב" און דער דין פון ד' אמות אין רשות הרבים

ר' יואל אשר: נאכאמאל, וואס טייטש, אקעי: **"כיצד הוא קרוב לו?"** וואס טייטש קרוב לו וואס אויף דעם האט מען געזאגט זי איז נישט מגורשת? וועט ס'איז גענוג נאנט אז **"היה הוא יכול לשמרו"**. ער קען היטן דעם גט. ער קען עס ריטשן. **"והיא אינה יכולה לשמרו"**, זי קען עס נישט היטן ווייל ס'איז ווייטער פון איר. **"זה הוא קרוב לו"**.

ר' יצחק: אקעי. **"שניהן"** –

ר' יואל אשר: וואס טוט זיך וועט ס'איז **"שניהן יכולין לשמרו"**, ס'איז פונקט אינמיטן, **"או שניהן אין יכולין לשמרו"**, ביידע קענען נישט?

ר' יצחק: **"זה הוא מחצה למחצה"**.

ר' יואל אשר: יא, און נאכדעם איז דא, וועט ס'איז שוין נענטער צו איר איז ספק, ס'פעלט נישט אויס. נאכדעם קומט כדי שתשוח.

די השגה פונעם ראב"ד און די פראקטישקייט פון די הלכות

ר' יצחק: אבער דאס איז נישט נוגע. דער ראב"ד פרעגט, ער פארשטייט נישט פארוואס מ'דארף רעדן וועגן מחצה למחצה, אויב ענייוועיס דארף זי האבן א גט ביז שיגיע לידה. די נפקא מינה איז נאר צו וויסן צי דאורייתא און דרבנן.

ר' יואל אשר: צי ס'איז דרבנן, רייט. מ'דארף נאך א גט, אבער די שאלה איז אויב זי איז געגאנגען נאכאמאל חתונה געהאט, לכאורה איז עס זייער נוגע.

ר' יצחק: יא, סאו וואס פרעגט דער ראב"ד?

ר' יואל אשר: אבער דא קומט אויך אריין די זאך אז מ'קוקט, מחצה על מחצה קוקט מען נישט אויף סייז, מ'האלט נישט קיין אינטש מעסטער, ווייל ס'האט צו טון אויך ווי גרויס זיי זענען. אויב דער מאן איז א יוזש מאן, האט ער אסאך מער שטח ווי זי. יא, קען זיין. אבער דא איז דא א זאך פון יכול לשמרו, ממילא ווערט עס א פראקטישע זאך.

ר' יצחק: ס'איז בכלל נישט אזוי קלאר, ס'איז דא וועגן דעם אסאך.

ר' יואל אשר: ס'איז נישט גרינג צו נעמען א קאפל וואס גייט זיך גט'ן און זיי מאכן שטיין נארמאל, קלאר, גיב עס איבער אין די הענט.

ר' יצחק: דאס האבן די אלע הלכות אויפגעטוהן.

ר' יואל אשר: אז צו נעמען די צוויי פארביטערטע מענטשן וואס ווילן זיך נישט קוקן אינפנים איינער דעם אנדערן און מ'זאגט, "יא, לייג עס אריין אין איר האנט." ניין, איי דאנט נאו, איך שטעל אויס דא די אלע אינטערעסאנטע צו דערלערנען.

ר' יצחק: די למדות איז גוט פאר די למדנים. אקעי. וואס איז אזוי?

קנין ד' אמות אין רשות הרבים: וועג עס שטייט דער ערשטער

ר' יואל אשר: **"בא הוא תחילה ועמד"**, ער האט זיך אוועקגעשטעלט אויף א פלאץ, ער שטייט ערגעץ, **"ואחר כך עמדה היא כנגדו"**, נאכדעם האט זי זיך אוועקגעשטעלט דארטן, **"וזרקו לה"**, האט עס געווארפן צו איר, **"אם היה הגט בתוך ארבע אמות שלו אינה מגורשת, אף על פי שאם תשוח תיטלנו"**, אפילו אויב זי קען זיך אייבייגן.

ר' יצחק: ווייל ער האט שוין געכאפט דעם פלאץ.

ר' יואל אשר: דער פלאץ הייסט שוין זיין פלאץ. ס'איז אינטערעסאנט, דא זאגט מען אונז נאכאמאל די זאך פון ד' אמות פון א מענטש הייסט זיין פלאץ. יא, יא. **"עמדה היא תחילה ובא הוא ועמד כנגדה וזרקו לה, אף על פי שהוא מחצה למחצה"**, אבער **"הואיל והוא בתוך ארבע אמות שלה"**, ס'איז אנגעקומען

אין אירע ד' אמות, און זי איז דאך געשטאנען דארטן פריער, סאו זי האט שוין קונה שביתה געווען אויף די ד' אמות.

ר' יצחק: שביתה, בעלות.

שמועס: ד' אמות פון א מענטש אין א צווייטנ'ס רשות

ר' יואל אשר: דארף מען זיך פייטן וועמענס די ד' אמות דא זענען.

ר' יצחק: ניין, דא וואו ס'איז מיין רשות העלפסטו נישט אויס עכט, נאר אינדרויסן.

ר' יואל אשר: א נארמאלער מענטש איז משאיל א רשות.

ר' יצחק: אפילו פאר דער פרוי וואס מ'גייט יעצט –

ר' יואל אשר: גט'ן איז מען משאיל.

ר' יצחק: ער איז איר משאיל לכתחילה לכבוד דעם גט.

ר' יואל אשר: אבער ס'געהערט דאך נישט. אבער אויך יעצט איז נישט גוט א זאך, נהנות מאחרים, סאו א גוטער איד איז מקנה די ד' אמות וואו דער מענטש שטייט, אפילו אין מיין הויז, דיינע ד' אמות איז דיינע. סאו ביסט אים מקנה?

ר' יצחק: ס'איז אינו מקפיד, ס'איז א בחינה פון אינו מקפיד, נישט מער ווי אינו מקפיד. אקעי, ס'קומט נישט אריין אין הלכות גיטין. אקעי. יעצט רעדט מען אין דער רשות הרבים לכאורה.

דער גדר פונעם פסול דרבנן ביי זריקת הגט

ר' יואל אשר: "הואיל והוא בתוך ארבע אמות שלה", איז עס מדאורייתא א גט, ווייל ס'איז אין אירע ד' אמות, אבער ס'איז א גט פסול מדרבנן **"עד שיגיע הגט לידה"**, אזוי ווי מ'האט שוין פריער געלערנט אז מדרבנן איז אלעס פסול ביז ממש מ'גיט עס איבער אין דער האנט. זייער אינטערעסאנט, ווייל דער רמב"ם זאגט אונז נישט גלייך אנפאנג אז מדרבנן זאל מען עס יא לייגן לידה. יא, אחד ידה ואחד חיקה הייסט ונתן בידה, אבער עד שיגיע הגט לידה מיינט ממש לידה, מיינט נישט א כלי שלה אדער די אלע זאכן?

ר' יצחק: ניין, ווען ער איז זורקו לה. ניין, איך מיין דאס איז א נייע זאך, נאר ביי די קרוב לו קרוב לה. א נארמאלע קעיס איז אויך מדרבנן גוט אז ער לייגט עס אריין אין איר רשות וכדומה, די אלע מעשיות וואס מ'לערנט פריער. דאס איינציגסטע מאל וואס ער –

ר' יואל אשר: זאגט אז ער –

ר' יצחק: איז פסול איז ווען ס'איז אזוי קרוב לו, ווען ער שטייט אויך דארט, די גאנצע סיטואציע. מ'האט נישט געזען דאס. ס'איז נישט קיין לאו כללא, סתם אריינגעלייגט.

ר' יואל אשר: דער רמב"ם זאגט עס נאר ביי זורק, אבער איך וויס נישט אויב די חכמים האבן געמאכט אזא קולא, אז ס'איז א גט און ער זאל שטיין אויפ'ן פלאץ.

ר' יצחק: יא יא, ווייל ער שטייט דאך דארט און מ'דארף וויסן צי ס'איז די אלע ד' אמות, די אלע חקירות. אזוי מיין איך.

ר' יואל אשר: ס'איז אן אינטערעסאנטע זאך, ווייל מיט דעם מאכן ווער שטייט פריער האט מען געמאכט נאך אסאך א גרעסערן פראבלעם, אז ווען מ'שטייט יא איינער אנטקעגן דעם אנדערן הייבט זיך אויך אן די שאלות.

ר' יצחק: נאר אין א רשות הרבים.

ר' יואל אשר: נישט אין א רשות היחיד. ניין, אויך אין א ניוטראל רשות.

ר' יצחק: אפילו אין בית דינ'ס שטיבל גייט זיין די אלע פראבלעמס. יא. פון דעם דארף מען אפשר געבן...

הלכה ט"ו: א גט צוגעבונדן מיט א שטריקל (קשור במשיחה)

ר' יואל אשר: שוין. **"זרק הגט לידה"**, דא גייען מיר זען א נייע הלכה, אז מ'האט עס געווארפן איז עס אפילו אנגעקומען אין איר האנט אבער דער מאן איז נאך צוגעטשעפעט דערצו, זי קען עס נאכנישט איבערנעמען. **"והיה קשור במשיחה"**, דער גט איז צוגעבונדן, **"וקצת המשיחה בידו"**, ס'איז נאך צוגעבונדן צו זיין האנט. איז **"אם יכול לנתקו ולהביאו אצלו"**, אויב ער קען עס נאך צוריקשלעפן אפילו נאכדעם וואס ער האט עס איבערגעגעבן אין איר האנט, **"אינה מגורשת"**, איז זי נישט מגורשת **"עד שתיפסק המשיחה"**, ביז ס'ווערט איבערגעריסן די זאך. וואו דער מאן איז א רשע, איך מיין דאס איז געווען זיין סטראשונג. ער האט נישט געהאט קיין גוטן שלום בית, ער האט געבויט א ספעשל דעווייס, ער האט געהאלטן אין איין פליקן דעם גט, זאלסט ווערן וואויל –

ר' יצחק: איך גיי עס צוריקנעמען.

ר' יואל אשר: "ואם אינו יכול לנתקו", איז **"הרי זו מגורשת"**, ווייל ס'איז שוין ברשותה, ס'איז משתמרת לרשותה. שוין.

הלכה ט"ז: געבן א גט אין דער האנט פון אן עבד

ערשטער פאל: איר עבד – דער דין פון חצר המהלכת

ר' יואל אשר: יעצט גייען מיר לערנען וועגן נאך א פאל פון אויב מ'האט עס געגעבן אין דער האנט פון איר עבד. שוין. **"נתן את הגט ביד עבדה והוא ניעור"**, דער עבד איז אויף. **"והיא משמרתו"**, זי היט אים דעם עבד. דאס הייסט, דער עבד איז אין איר רשות. ס'איז משתמר אצלה. רייט. איז **"אם היה כפות"**, אויב דער עבד איז הענדקאפד, **"הרי זה גט"**, ווייל **"וכאילו הגיע לחצירה שהיא עומדת בצידה"**. זי איז דאך משמרתו, זי איז דארטן, זי איז אוועך. רייט.

ר' יצחק: איז, הייסט עס וויבאלד –

ר' יואל אשר: דער עבד איז דאך אזוי ווי איר קרקע, אזוי ווי איר רשות, ס'איז אנגעקומען צו איר רשות. אבער **"ואם אינו כפות"**, אבער אויב זיין האנט איז נישט צוגעבונדן, **"אינו גט"**, איז נישט קיין גט. פארוואס? ווייל...

ר' יצחק: ס'איז דא א מחלוקת אין דער גמרא. ער האט אייגענע... ס'איז ענליך צו וואס מ'האט געלערנט אנדערע מאל וואס האט געהייסן גודרות. בקיצור, א מענטש איז א זאך וואס רוקט זיך ארום.

ר' יואל אשר: ער איז נישט קיין חצר. ער קען נישט קונה זיין ווי א חצר.

ר' יצחק: א שליח איז ער זיכער נישט, ער דארף זיין א חצר. אבער א חצר איז א זאך וואס רוקט זיך נישט. א זאך וואס רוקט זיך, איז נישט קיין חצר. צוגעבונדן, יא.

ר' יואל אשר: ער רוקט זיך נישט, איז גוט. ס'דערמאנט פון מחיצה דארטן. **"נתנו ביד העבד והוא ישן והיא משמרתו"**, אויב אבער דער עבד שלאפט, איז עס מדאורייתא יא א גט, ווייל ס'איז נישט קיין חצר המהלכת, אבער מדרבנן איז עס פסול. מדרבנן איז מען נישט העפי מיט שלאפן אליין, נאר ס'דארף זיין כפות ממש, ס'איז דא א מורא אז, כ'ווייס נישט, אפשר שלאפט ער נישט גוט. **"ואם היה כפות הרי זו מגורשת"**.

צווייטער פאל: זיין עבד – גיטה ועבדה באים כאחד

און אז מ'רעדט שוין וועגן מאכן אן עבד פאר א גט, ניצן אן עבד אויף צו לייגן א גט, איז האו עבאוט וועז מ'מאכט דער עבד אליין זאל זיין א גט? אדער זאל זיין א שטר פון א גט? **"כתב גט ונתנו ביד עבדו"**, אנטשולדיגט. ניין, ער גיט א גט, און ער האט עס געגעבן פאר זיין עבד. פריער האבן מיר שוין געלערנט וועגן ער האט געשריבן מיט כתובת –

ר' יצחק: קעקע אויף אן עבד.

ר' יואל אשר: דאס האבן מיר געלערנט פריער.

ר' יצחק: רייט, מ'געדענקט. יעצט גיט מען א נארמאלן גט.

ר' יואל אשר: דער עבד האלט עס. און ער האט געגעבן פאר – אבער ס'איז זיין עבד.

ר' יצחק: ס'קען דאך נישט געשען.

ר' יואל אשר: אבער ער טראכט א מהלך אז ער גייט מאכן אז ס'זאל ווערן איר עבד, און יעצט איר עבד קען דאך יא קונה זיין פאר איר א גט. **"וכתב לה שטר מתנה עליו, כיון שזכת בעבד זכת בגט"**. דאס ווערט געפונען אין דער גמרא גיטה ועבדה באים כאחד. **"כיון שזכת בעבד זכת בגט ונתגרשה אם היה כפות"**. אויב איז ער צוגעבונדן –

ר' יצחק: ער האט נישט דעם פראבלעם פון חצר המהלכת.

ר' יואל אשר: יא, יא.

ר' יצחק: האט זי עס... **"ואם אינו כפות"**, אן עבד דארף זיין נישט כפות.

ר' יואל אשר: אבער **"וניעור"**, ער איז אויף, האט זי קונה געווען דעם עבד, **"ואינה מגורשת עד שיגיע הגט לידה"**, דער עבד וועט איר נאך דארפן איבערגעבן אויב מ'האט אים געמאכט פאר א שליח, אלזא –

ר' יצחק: כ'ווייס נישט אויב אן עבד קען זיין א שליח.

ר' יואל אשר: מ'דארף פשוט... נישט, קען זי עס אליין נעמען. ס'ליגט אויף אים. זי קען עס נעמען פון זיין האנט. דעמאלטס וועט זיכער זיין גוט.

הלכה י"ז: א גט אויף אן עבד וואס איז נישט געבונדן

ר' יואל אשר: אויב איז ער צוגעבונדן און ער האט נישט

ר' יצחק: דעם פראבלעם פון חצר המהלכת. אהה.

ר' יואל אשר: יא, יא.

ר' יצחק: האט זי עס... **"ואם אינו כפות"**,

ר' יואל אשר: אן עבד דארף זיין,

ר' יצחק: נישט כפות,

ר' יואל אשר: אבער **"וניעור"**, און ער איז אויף, איז האט זי קונה געווען דעם עבד, **"קנת העבד ואינה מגורשת עד שיגיע הגט לידה"**, דער עבד וועט זי נאכדעם דארפן איבערגעבן, אויב מ'האט אים געמאכט פאר א שליח,

שקלא וטריא: דער גדר פון "עד שיגיע הגט לידה" ביים עבד

ר' יצחק: אדער... איך ווייס נישט אויב אן

ר' יואל אשר: עבד קען זיין א שליח. מ'דארף פשוט... אפשר קען זי עס אליין נעמען פון... ס'ליגט אויף אים, זי קען עס נעמען פון זיין האנט, דעמאלטס וועט זיכער זיין גוט, ניין?

ר' יצחק: איך ווייס נישט, מ'דארף געבן דעם גט.

ר' יואל אשר: אן עבד קען נישט געבן א גט,

ר' יצחק: ער קען נישט זיין קיין שליח. ניין, דער עבד גיט עס נישט,

ר' יואל אשר: ער ליגט אויף דעם עבד,

ר' יצחק: מ'האט עס ארויפגעלייגט אויף זיין קאפ.

ר' יואל אשר: מ'האט עס ארויפגעקלעבט אויפ'ן קאפ. ניין... אה! **"שיגיע לידה"** אזוי ווי ער האט עס געגעבן פאר איר, איך ווייס נישט. ס'איז אינטערעסאנט אזוי.

ר' יצחק: ניין, ס'דארף זיין אויף איינמאל דאס געבן און איר נעמען? ניין. ניין, אזוי ווי פריער, ביי אלע מעלות, **"שיגיע לידה"**. ער האט געווארפן און ס'קומט אן. איך ווייס טאקע נישט. ניין, דארט וואס ער האט געווארפן איז ווייל ס'איז געגאנגען אויף א גוטער רשות. נו, ער האט געווארפן דורך דעם עבד. איי דאונט נאו, איך ווייס נישט קיין תירוץ. **"עד שיגיע לידה"**,

די שיטות פונעם מגיד משנה און דעם רשב"א

ר' יואל אשר: זאגט דער הייליגער מגיד משנה:

ר' יצחק: "נראה שהוא סובר שאם נטלתו היא מן העבד נתגרשה". אזוי האט ער פארשטאנען פון דעם לשון הרמב"ם. דער רשב"א איז מסתפק אז אפשר דארף ער עקסטער נאכאמאל געבן דעם גט צו איר.

ר' יואל אשר: אה, אינטערעסאנט. דער רמב"ם האט נישט געזאגט אז ער וועט... ממש ער דארף איר געבן אין די הענט.

ר' יצחק: ער האט יא געזאגט, פארפליגט זיך מחובר לגבי קרקע, דער רמב"ם זאגט קלאר אין דעם ערשטן פרק שוין, אז ער דארף עס געבן פאר איר **"ולא שתטלנו ממנו"**. *אבער די שאלה איז: ער האט עס געגעבן אויף דעם עבד, דער עבד איז נאר אזוי ווי א מאשין, ס'פארט. דאס איז... דער רמב"ם איז משמע אזוי, ווייל אלע לשונות פון "שיגיע לידה" מיינט א המשך פון דער מעשה.*

הלכה י"ח: קנין גט אינאיינעם מיט א חצר

ר' יצחק: "וכן", גלייך מיט א חצר, גלייך ווי עבד איז אויך דא מיט א חצר,

ר' יואל אשר: "נתן הגט בחצירו ומכר לה החצר", ער האט איר פארקויפט די חצר, **"או נתנה לה"**, אדער געגעבן די חצר במתנה, **"כיון שקנת החצר"**, וויאזוי האט זי קונה געווען די חצר? אין איינעם פון די וועגן וויאזוי מ'איז קונה א חצר, **"בשטר או בכסף או בחזקה"**, איז **"נתגרשה"**, ווייל דעמאלטס האט זי קונה געווען די חצר צוזאמען מיט דעם גט.

ר' יצחק: זייער גוט. עד כאן הלכות גירושין פרק ה'.

Generated by Shiur Upload Automation